МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНОЇ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЦЕНТР ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ ТА ЗАОЧНОГО (ДИСТАНЦІЙНОГО) НАВЧАННЯ

КАФЕДРА СОЦІАЛЬНОЇ ФІЛОСОФІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«ГРОМАДСЬКІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ОРГАНИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ»

Здобувача вищої освіти другого (магістерського) рівня заочної форми навчання, II курсу, групи МПАЗ-21-1, спеціальності (281 «Публічне управління та адміністрування»), освітня програма («Регіональне управління та самоврядування»)

_____ Гаєвий Вадим Юрійович

Науковий керівник _____ Гусятинський Микола Володимирович, к.тех.н., доцент

Керівник освітньо-професійної програми _____ Самойлова Ірина Іванівна, к.н.держ.упр., доцент

Допущено до захисту за рішенням кафедри соціальної філософії та управління протокол від «27» 01 2023 № 108

Завідувач кафедри соціальної філософії та управління _____ Чупрій Леонід Васильович, д.політ.н., доцент

ІРПІНЬ 2023

Реєстрація №23 30.01.2023 _____
(дата) (підпис відповідальної особи)

Результати перевірки _____ _____
(до захисту, на доопрацювання) (дата) (підпис)

Результат захисту 90б 5/відмінно 03.02.23
(оцінка) (дата) (підпис)

Голова комісії: _____ Я. Л. Варшавець
(підпис) (ініціали, прізвище)

Члени комісії:
_____ Г. І. Самойлова
(підпис) (ініціали, прізвище)
_____ Я. В. Грабовенко
(підпис) (ініціали, прізвище)
_____ М. В. Гуляєвський
(підпис) (ініціали, прізвище)

БЛАНК ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Об'єкти контролю	Діапазон оцінки в балах	Фактична кількість балів	Примітки	Дата, П.І.П.: керівника, голови комісії членів комісії, секретаря, (підписи)
ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КЕРІВНИКОМ ТА РЕЦЕНЗЕНТОМ				
1.Зміст кваліфікаційної роботи (якість теоретичного матеріалу, його зв'язок з практичним, вміння представляти матеріал в логічній послідовності, наявність висновків та пропозицій)	від 0 до 30	30		
2.Дотримання вимог щодо оформлення	від 0 до 10	10		
3.Вчасне виконання роботи на всіх етапах у встановлені кафедрою терміни	від 0 до 5	5		
4. Рецензент	від 0 до 5	5		
РАЗОМ БАЛІВ*	**від 0 до 50**	50		
ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ КОМІСІЄЮ ПО ЗАХИСТУ				
1.Доповідь	від 0 до 10	10		
2. Роздатковий матеріал	від 0 до 5	5		
3. Знання теоретичного та практичного матеріалу, вміння відповідати на запитання	від 0 до 25	25		
5. Апробація (участь у конференціях)	від 0 до 10			
РАЗОМ БАЛІВ	**від 0 до 50**	40		
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ БАЛІВ	**від 0 до 100**	90		

ПЕРЕВЕДЕННЯ ОЦІНКИ ЗА 100-БАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ДО НАЦІОНАЛЬНОЇ ШКАЛИ ТА ШКАЛИ ЕКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЕКТС	Оцінка за національною шкалою	Дата	П.І.П.: голови, членів комісії, секретаря, (підпис)
90	A	5	03.07.23	

Правила переведення оцінок до національної шкали та шкали ЕКТС

Оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЕКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	5 (відмінно)
80-89	B	4 (добре)
70-79	C	
60-69	D	3 (задовільно)
50-59	E	
35-49	FX	2 (незадовільно)

Центр післядипломної освіти та заочного (дистанційного) навчання
Кафедра соціальної філософії та управління
Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»
Освітня програма «Регіональне управління та самоврядування»

Затверджую
В.о. завідувача кафедри
_____ Н.В. Грабовенко
«____»_____202_1_р.

Завдання на кваліфікаційну роботу
здобувачу вищої освіти
Гаєвого Вадима Юрійовича

1. Тема кваліфікаційної роботи «Громадські організації та органи державної влади в сфері фізичної культури»
2. Затверджена наказом в.о. ректора від «31» 12 2021 № 142
3. Строк здачі закінченої роботи «25» 01 2023 року.
4. Цільова установка – визначення рекомендацій щодо підвищення ефективності діяльності громадських організації та органи державної влади в сфері фізичної культури в сучасних умовах.

Метою випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи є теоретично та практично обрунтувати роль громадських організацій та державної влади в сфері фізичної культури.

Об'єктом дослідження є фізкультурно – оздоровча та спортивна діяльність громадської організації Відділення Національного олімпійського комітету України в Київській області.

Предметом дослідження специфіка діяльності громадської організації Відділення Національного олімпійського комітету України в Київській області.

Базою дослідження є ГО Відділення Національного олімпійського комітету України в Київській області..

5. Вихідні дані до роботи: Закони України, Постанови та Розпорядження Кабінету Міністрів України, які регулюють питання територіальної організації влади в Україні, звітні дані Управлення молоді та спорту Київської обласної військової адміністрації, НОК України, Відділення НОК України Київської області, Департаменту Міністерства освіти Київської обласної військової адміністрації , а також монографічні дослідження й статті вітчизняних і зарубіжних авторів.

6. Перелік графічного матеріалу: *Таблиця 2.1* Представництво регіонів на Іграх XXXII Олімпіади Токіо-2020, *Таблиця 2.2* Медальний залік по областям з урахуванням кількісного представництва атлетів, *Таблиця 2.3* Медальний залік по видах спорту з урахуванням кількісного представництва атлетів, Рис. 2.1. Видатки на підготовку до Олімпійських ігор в Токіо-2020 протягом п'ятиріччя 2017-2021 рр., *Таблиця 2.3* Медальний залік збірної України на Європейських іграх – 2019, *Таблиця 2.4* Рейтингами діяльності регіональних відділень 2019-2021роки

7.Зміст випускної кваліфікаційної (дипломної) роботи

ВСТУП

РОЗДІЛ І. ОРНАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

1.1. Структура державних і не державних органівуправління

1.2. Громадські організації фізкультурно - спортивного профілю та їх роль в державному управлінні сферою фізичної культури і спорту

РОЗДІЛ ІІ. СТАН ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ НА ПРИКЛАДІ НАЦІОНАЛЬНОГО ОЛІМПІЙСЬКОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ ТА ВІДДІЛЕНЬ НОК УКРАЇНИ В ОБЛАСТЯХ

2.1. Аналітична діяльність Національного олімпійського комітету України та його осередків в період 2019-2022 років

2.2. Обґрунтування розвитку фізичної культури і спорту та Олімпійського руху на Київщині

РОЗДІЛ ІІІ. НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

8.Календарний план виконання роботи

№ п/п	Назва етапів випускної кваліфікаційної (дипломної)роботи	Строк виконання етапів роботи	
		За планом	Фактично
1	2	3	4
1	Вибір теми, вивчення літературних джерел, постановка проблеми та складання плану роботи	15.10.2021	15.10.2021
2	Підготовка першого розділу роботи та подання його керівнику	29.06.2022	29.06.2022
3	Підготовка другого розділу роботи та подання його керівнику	21.11.2022	21.11.2022
4	Підготовка третього розділу роботи та подання його керівнику	09.01.2023	09.01.2023
5	Доопрацювання роботи з урахуванням зауважень керівника	12.01.2023	12.01.2023
6	Отримання відгуку керівника	25.01.2023	25.01.2023
7	Отримання зовнішньої рецензії	25.01.2023	25.01.2023
8	Попередній захист роботи	23.01.2023	23.01.2023
9	Допуск роботи зав. кафедри до захисту	26.01.2023	26.01.2023
10	Захист роботи	Згідно графіку освітнього процесу	03.02.23

9. Дата видачі завдання «11» 01 2022 року.

10. Керівник кваліфікаційної роботи _____ М.В. Гусятинський

11. Керівник освітньо - професійної програми _____ І.І. Самойлова

12. Завдання до виконання отримав здобувач вищої освіти _____ В.Ю. Гаєвий

ЗМІСТ

ВСТУП			
РОЗДІЛ І. ОРНАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ			
	1.1.	Структура державних і не державних органівуправління	
	1.2.	Громадські організації фізкультурно - спортивного профілю та їх роль в державному управлінні сферою фізичної культури і спорту	
	1.3		
РОЗДІЛ ІІ. СТАН ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ НА ПРИКЛАДІ НАЦІОНАЛЬНОГО ОЛІМПІЙСЬКОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ ТА ВІДДІЛЕНЬ НОК УКРАЇНИ В ОБЛАСТЯХ			
	2.1.	Аналітична діяльність Національного олімпійського комітету України та його осередків в період 2019-2022 років	
	2.2.	Обґрунтування розвитку фізичної культури і спорту та Олімпійського руху на Київщині	
РОЗДІЛ ІІІ. НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ			
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ			
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ			

ВСТУП

Актуальність теми. У сфері фізичного виховання і спорту організація і управління (як наука та навчальний предмет) почало формуватися у 30-ті роки минулого століття, але до навчальних планів закладів вищої освіти, було включено наприкінці 40-х років, з тих пір почала видаватися навчально – методична література в даній сфері [20]. Слід зазначити, що й на сьогоднішній день відчувається недолік відповідної навчальної літератури для здобувачів закладів освіти. Значний внесок у розвиток навчальної дисципліни зробили представники управлінської школи України: М.Ф. Бунчук, М.В. Жмарьов, П.Ф. Савицький, М.М. Бака та ін.

На сучасному етапі розвитку українського суспільства зберігається актуальність всебічної підтримки громадських організацій сфери фізичної культури і спорту з боку держави. Такий стан речей унормований чинним законодавством.

У статті 3 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» відзначається, що держава регулює відносини у сфері фізичної культури і спорту шляхом формування державної політики у цій сфері, створення відповідних державних органів, фінансового, матеріально-технічного, кадрового, інформаційного, нормативно-правового та іншого забезпечення розвитку фізичної культури і спорту, а також визнання широкого самодіяльного статусу фізкультурно-спортивного руху в Україні і комплексної взаємодії державних органів з громадськими організаціями фізкультурно-спортивної спрямованості [33].

Слід зазначити, що фізична культура і спорт відіграють важливу роль у формуванні, зміцненні, збереженні здоров’я громадян, підвищенні працездатності та збільшенні тривалості активного життя, утвердженні міжнародного спортивного авторитету держави. В Україні склалася критична ситуація у сфері фізичної культури і спорту, за офіційними даними лише 13% населення залучено до занять фізичною культурою і спортом [7]. Недооцінка

соціально-економічної, оздоровчої і виховної ролі фізичної культури, відсутність чітко скоординованих програм взаємодій різних державних структур і громадських організацій, які беруть участь у фізкультурно-спортивному русі, негативно позначається на здоров'ї нації, соціально-економічному розвитку держави. За інтегральним показником здоров'я населення – середньою очікуваною тривалістю життя людини Україна займає одне з останніх місць в Європі [40].

У міжнародно-правових актах у сфері фізичної культури та спорту, прийняті в рамках міжнародних міжурядових організацій, зокрема ООН, ЮНЕСКО, Ради Європи та низки інших, є інструментами міжнародного права, на яких базуються політика країн і міжурядове співробітництво у сфері боротьби з допінгом у спорті, піклування про здоров'я спортсменів, чесну гру, викорінення шахрайства та майбутній спорт [17]. Обґрунтовано, що український законодавець розглядає на конституційному рівні сферу фізичної культури та спорту як складову права на охорону здоров'я, але реальна сфера правовідносин фізичної культури і спорту не може обмежуватися тільки забезпеченням можливості індивіда займатися цими видами діяльності [10]. Спортивні заходи та змагання – це бізнес, чинник, який впливає на геополітику, формування та популяризацію певних ідей серед людей [23].

Потрібно зауважити, що розвиток державної політики у сфері фізичної культури і спорту потребує оновлення існуючої законодавчої бази, уникнення дублювання повноважень різних владних інституцій у даній сфері, розмежування повноважень органів державної влади й місцевого самоврядування, створення дієвих контрольних механізмів з боку громадськості за цільовим використанням відповідних бюджетних ресурсів, створення дієвих умов реалізації можливостей для активного заняття фізичною культурою і спортом, забезпечення здоров'я людини й нації [10].

***Мета* дослідження:** є теоретично та практично обґрунтувати роль громадських організацій та державної влади в сфері фізичної культури.

Завданнями кваліфікаційної (дипломної) роботи є:

- Дослідити роль громадських організацій фізкультурно-спортивного профілю та їх діяльність як одного із напрямів гуманітарної політики держави.
- Охарактеризувати вплив громадських організацій та органів державної влади в системі розвитку фізичної культури в Україні.
- Визначити тенденції в управлінні громадськими організаціями фізичної культури і спорту на Київщині.
- Вказати основні напрямки ролі громадських організацій та держави у сфері фізичної культури і спорту в Україні, загалом, та Київській області, зокрема.

Предметом дослідження є специфіка діяльності громадської організації Відділення Національного олімпійського комітету України в Київській області.

Об'єктом дослідження є фізкультурно – оздоровча та спортивна діяльність громадської організації Відділення Національного олімпійського комітету України в Київській області.

Методи дослідження: Відповідно до мети та завдань дослідження, в роботі використана сукупність методів наукового пізнання. Головним у цій системі виступає загальнонауковий діалектичний метод, що дає можливість дослідити проблеми в єдності їх соціального змісту і юридичної форми, здійснити системний аналіз правових розпоряджень у сфері, яка є предметом дослідження. За допомогою логіко-семантичного методу поглиблено понятійний апарат, визначені загальні засади державної політики України щодо громадських об'єднань в фізичній культурі. Системно-структурний та порівняльний методи дозволили дослідити питання проблеми взаємодії органів державної влади України та місцевого самоврядування стосовно громадських організацій.

Практичне значення одержаних результатів полягає в дослідженні науково-практичних рекомендацій та визначення можливості їх використання у науково-дослідній сфері – для подальшого розроблення теоретичних проблем, пов'язаних з удосконаленням діяльності громадських організацій у сфері фізичної культури та спорту в Україні.

РОЗДІЛ І. ОРНАНІЗАЦІЙНА СТРУКТУРА ОРГАНІВ УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

1.1 Структура державних і не державних органів управління

Державні органи управління, до компетенції яких входить фізична культура, умовно можна поділити на три групи: органи загальної, відомчої та спеціальної компетенції До першої з названих груп відносяться такі, що у своїй діяльності розглядають та вирішують питання із різних сфер життя нашої країни, в тому числі фізичної культури [52]. Найголовнішим представником органів управління загальної компетенції є Верховна Рада України. Це Вищий орган законодавчої влади, який приймає законодавчі акти, що регулюють розвиток фізичної культури та спорту в країні. Так, Верховною Радою України у грудні 1993 року прийнято Закон України "Про фізичну культуру і спорт", який є законодавчою базою функціонування всіх підсистем фізичної культури. Крім названого закону, Верховною Радою прийнято ще ряд законів, у яких йдеться про фізичну культуру (про охорону здоров'я, працю, освіту та ін.) [14, 33].

У складі Верховної Ради України діє депутатська комісія у справах молоді, спорту і туризму. Вона вивчає проблеми, бере участь у розробці рішень Ради, організовує роботу з їх виконання, здійснює контроль. Аналогічні функції виконують Ради народних депутатів обласного, міського та районного рівнів. Крім того, Ради народних депутатів, регіональні адміністрації формують склад та керують діяльністю відповідних комітетів фізичної культури та спорту державних органів спеціальної компетенції [9, 33].

Рішення Рад народних депутатів носять законодавчий характер і є обов'язковими для всіх фізкультурних організацій, що розташовані на їх

території. Зміст роботи депутатських комісій визначається планом роботи, у якому враховуються пропозиції депутатів і накази виборців [43].

Другу групу державних органів, в компетенції яких знаходяться питання фізичної культури, складають органи відомчої компетенції. До її складу входить ряд міністерств і відомств та їх органи на місцях. До другої групи відносяться Міністерство освіти та науки України, Міністерство охорони здоров'я, Міністерство культури, Міністерство оборони, Комітет Національної безпеки, Міністерство внутрішніх справ та інші [13, 50].

Для керівництва розвитком фізичної культури в рамках міністерств утворені відповідні управлінські структури. Так у системі Міносвіти України діє Комітет з фізичної культури і спорту, яке є державною (бюджетною) організацією. Даний орган керує розвитком фізичної культури серед дітей, учнівської та студентської молоді. Відповідні осередки існують в областях [42].

Третю групу органів державного управління складають органи спеціальної компетенції. До цієї групи входять Міністерство молоді і спорту, на обласних, міських, районних рівнях – комітети, відділи, управління, сектори [34].

Міністерство молоді та спорту України – є центральним органом державної виконавчої влади, підвідомчим Кабінету Міністрів України. Міністерство забезпечує реалізацію державної політики з питань молоді, фізичної культури і спорту, несе відповідальність за їх розвиток. У межах своєї компетенції Міністерство організує виконання актів законодавства України і здійснює систематичний контроль за їх виконанням [22].

Громадські органи управління фізичною культурою і спортом доповнюють державні форми організації фізичного виховання, сприяють залученню широких мас населення до рішення завдань, пов'язаних з оздоровчою фізичною культурою, розвитком масового, професійного та олімпійського, паралімпійського, дефлімпійського спорту [4].

Громадські органи управління здійснюють координують розвиток фізичної культури і спорту з урахуванням територіально-відомчого принципу. Керівні і виконавчі органи управління формуються за принципом виборності

знизу доверху від низового колективу до центральних органів, шляхом висування кандидатур і проведення виборів на загальних зборах, конференціях, пленумах – обираються відповідні органи і визначається їх кількісний склад [28].

Громадські органи управління фізичною культурою і спортом (колективи фізичної культури, спортивні і фізкультурно - оздоровчі клуби) у своїй діяльності спираються на фізкультурний актив, створюють різні комісії, федерації з видів спорту, з метою стимулювання росту ділової кваліфікації фізкультурних кадрів, підвищення відповідальності, інформуються вищестоящі фізкультурні органи про проведену роботу та ін. [11]. Спортивні товариства мають свою символіку (прапор, емблему, членські квитки, нагрудні значки, спортивну форму й т. ін.). Найменування громадських спортивних організацій змінюються – з'являються нові, деякі з організацій тимчасово припиняють своє існування, потім знову відроджуються, окремі з них цілком припиняють свою діяльність [26].

Фінансуються громадські органи управління фізичною культурою і спортом з різних джерел – частково з держбюджету, профспілкових організацій, доходів виробничої, господарської, видавничої, комерційної діяльності, спонсорів, організованих виставок, лекцій, лотерей, аукціонів, спортивних заходів, особистих внесків, соціального страхування, місцевих бюджетів, від експлуатації спортивних споруд і інших різних платних послуг [44].

Серед значної кількості громадських організацій, в останні роки істотні соціальні завдання вирішуються Національним Олімпійським Комітетом України (НОК), що створений 22 грудня 1992 р. Генеральною асамблеєю засновників і остаточно визнаний Міжнародним Олімпійським Комітетом у вересні 1993 р, як самостійна громадська організація. НОК функціонує відповідно до типового статуту НОК Олімпійської Хартії. Очолює НОК президент та віце - президенти. Члени НОК обираються на чотири роки. У їхньому складі: представники від областей (це голови управлінь з фізичної культури і спорту облдержадміністрацій), міст Києва і Севастополя,

представники національних федерацій з видів спорту, представники громадських організацій і окремих громадян України, що сприяють розвиткові Олімпійського руху – це почесні, заслужені спортсмени, тренери, працівники фізичної культури і спорту, спонсори [15, 35].

Діяльність НОК багатопланова і багатогранна. В останні роки яскраво виражена нова тенденція, відповідно до якої подальший розвиток Олімпійського руху зв'язується з його комерціалізацією і спортивною професіоналізацією. Це супроводжується великими витратами на організацію і управління сучасним Олімпійським рухом [15].

На сучасному етапі основними державними і частковими джерелами фінансування Національного олімпійського комітету України є [15]:

- надходження з держбюджету України, від спортивних суспільних, відомчих та інших організацій;
- надходження бюджетних засобів МОК;
- спонсорські засоби фірм, приватних осіб;
- надходження від ліцензування – продажу прав використання символіки НОК;
- відрахування від продажу лотерей, комерційної діяльності, продажу квитків на окремі спортивні заходи і прав на телетрансляцію;
- доходи від лекційної, рекламно-видавничої діяльності, від продажу Олімпійських монет та ін.

Таким чином, в останні роки, структура фінансування НОК, як і інших громадських організацій у сфері фізичної культури і спорту стала якісно іншою. Часто випадки використання фінансових джерел, що не мають безпосередніх відносин до спортивної діяльності. Це одержання доходів від речових і автомобільних ринків, розміщених на території спортивних споруджень, від організаційних виробничих підприємств, від здачі в оренду спортивних баз, від організації виставки, від доходів з нерухомості (автостоянки, гаражі), від продажу продукції спонсорів [30].

З переходом до ринкових відносин, що веде роль у управлінні фізичною культурою, спортом і туризмом у цілому зберігають різного роду державні

структури (мерії, адміністрації, виконавчі комітети міст, областей, районів). Але з розвитком ринкової системи необхідний загальний контроль для захисту від можливих висновків спонсорських і торговельних угод, що суперечили б завданням розвитку національного фізкультурного руху в Україні [12].

З економічної точки зору фізична культура як галузь народного господарства відноситься до невиробничої сфери, а діяльність фізкультурних організацій і кожного працівника безпосередньо не направлена на створення суспільного матеріального продукту і національного доходу [7]. Мета їх діяльності полягає у створенні фізкультурно-спортивних послуг, які сприятимуть задоволенню потреб у фізичному розвитку і удосконаленні, за допомогою чого розширюються можливості для розвитку матеріального виробництва [21]. Проте усередині галузі існують свої власні джерела фінансування і накопичення грошових коштів. До них відносяться [16, 33]:

1. Прямі асигнування з державного бюджету (загальнодержавного і місцевого);
2. Непряме бюджетне фінансування (асигнування міністерств і відомств, що знаходяться на бюджетному фінансуванні);
3. Асигнування з профспілкового бюджету (19-23 %);
4. Відрахування кооперативних організацій;
5. Власні накопичення фізкультурних організацій від надання платних послуг, проведення спортивно-масових заходів, комерційної діяльності**;**
6. Реалізація спортивних виробів, виготовлених на підприємствах, що знаходяться у підпорядкуванні фізкультурних організацій.
7. Видавнича діяльність;
8. Проведення грошових лотерей;
9. Збори вступних членських внесків;
10. Надходження від доходів житлово-комунальних господарств;
11. Спонсорські і меценатські надходження.

1.2 Громадські організації фізкультурно - спортивного профілю та їх роль в державному управлінні сферою фізичної культури і спорту

Закон України «Про фізичну культуру і спорт» визначає загальні правові, соціальні, економічні і організаційні основи фізичної культури і спорту в Україні, участь державних органів, посадових осіб, а також підприємств, установ, організацій незалежно від форм власності у зміцненні здоров'я громадян, досягненні високого рівня працездатності та довголіття засобами фізичної культури та спорту [33].

Статтею 3 цього Закону визначено, що «Держава регулює відносини у сфері фізичної культури і спорту шляхом формування державної політики у цій сфері, а також визнання широкого самодіяльного статусу фізкультурно - спортивного руху в Україні і комплексної взаємодії державних органів з громадськими організаціями фізкультурно-спортивної спрямованості».

У статті 5 сказано, що «Фізкультурний рух в Україні спирається на різносторонню діяльність громадських організацій фізкультурно-спортивної спрямованості». Взаємовідносини в цьому напрямку фізичної культури і спорту регламентується статтею 33 цього Закону «Держава сприяє розвитку суспільної активності і залучає громадські організації до управління в галузі фізичної культури і спорту. Органи державної виконавчої влади, відповідні органи місцевого самоврядування в межах своєї компетенції можуть делегувати громадським організаціям фізкультурно - спортивної спрямованості окремі повноваження щодо розвитку видів спорту здійснюють контроль за реалізацією таких повноважень».

Значний досвід такої співпраці існує в розвинутих країнах. Так, спортивне законодавство ряду країн (Великобританія, Німеччина, Італія, Іспанія, Франція) має визначення спортивної федерації, як громадської організації, яка утворюється з метою популяризації відповідного виду спорту, або їх об'єднання [2]. Воно також визначає спрямування діяльності федерацій, серед яких організація спортивних та інших заходів серед своїх членів, розробка програми розвитку певного виду спорту, взаємодія федерації з міжнародними організаціями, тощо. Значна частина коштів з держбюджету йде

на фінансування спортивних федерацій [45]. Невеликі за своїми розмірами федерації в рішенні своїх фінансових проблем можуть розраховувати тільки на державну допомогу. Відносини між урядом і певною спортивною федерацією ґрунтуються на підставі укладеної угоди, згідно з якою федерація бере на себе зобов'язання по виконанню конкретних цільових програм у визначений термін. Саме під ці програми і виділяється фінансування. Надалі може здійснюватись корегування розміру фінансової допомоги або підтримки в залежності від того, наскільки успішно виконується ця програма [39].

При розгляді бюджетів федерацій враховуються такі критерії, як популярність виду спорту, чисельність федерації, її специфіка і рівень спортивних досягнень на світовій арені. Природно, що в привілейованому відношенні знаходяться олімпійські види спорту, і насамперед ті, де атлети займають високі місця, а також футбол [49].

Аналіз фінансової діяльності багатьох національних спортивних організацій в розвинутих країнах показує, що здебільшого кошти з держбюджетів складають від 60 і більш відсотків, а власне зароблені кошти – від 40% і менш [5].

Як правило, федерації з видів спорту одержують велику частину коштів від міністерств спорту (у тих країнах, де вони є) та інших національних спортивних організацій [3].

В Україні сьогодні відсутній реєстр громадських організацій фізкультурно-спортивної спрямованості. Проте їх можна розділити на певні групи [6]:

- загальнонаціональні спортивні об'єднання;
- фізкультурно-спортивні товариства;
- фізкультурно-спортивні громадські об'єднання (федерації, асоціації, спілки тощо) з певного виду спорту або групи видів спорту;
- фізкультурно-спортивні об'єднання соціальних груп населення;
- спортивні клуби різної організаційно-правової форми;
- колективи фізичної культури.

До загальнонаціональних спортивних об'єднань можна віднести Національний олімпійський комітет України, Національний комітет спорту інвалідів України, Спортивний комітет України з неолімпійських видів спорту, тобто всеукраїнські громадські об'єднання, які координують розвиток певного напрямку спортивного руху в Україні [41].

Фізкультурно-спортивні товариства – це громадські організації фізкультурно-спортивної спрямованості, що створюються громадянами України з метою сприяння розвитку фізичної культури і спорту. Сьогодні в Україні діють такі фізкультурно-спортивні товариства як «Україна» і «Спартак» (організація фізкультурно-масової і спортивної роботи за місцем роботи і відпочинку громадян, надання спортивних послуг працюючим та членам їх сімей), «Колос» (організація фізкультурно-масової і спортивної роботи у сільській місцевості та надання спортивних послуг мешканцям села), «Динамо» (організація фізкультурно - масової і спортивної роботи серед працівників правоохоронних органів та забезпечення їх професійної підготовки). Крім цього, в країні діють такі бюджетні інституції як Комітет з фізичного виховання і спорту Міністерства освіти і науки України, який організовує всю фізкультурно-масову і спортивну роботу в системі освіти, та спортивні установи Міністерства оборони України, які організовують фізичну підготовку військовослужбовців, забезпечують залучення до регулярних занять фізичними вправами. Їх діяльність також спрямована на підвищення фізичної підготовленості та спортивної майстерності військовослужбовців Збройних Сил України [32].

Фізкультурно-спортивні громадські об'єднання видів спорту спрямовують свою діяльність на розвиток певного виду спорту, його інфраструктури, сприяють створенню відповідної матеріально-спортивної бази, підготовки спортсменів, суддівських та тренерських кадрів, участі спортсменів – членів цих об'єднань у всеукраїнських та міжнародних змаганнях [23].

До фізкультурно-спортивних об'єднань соціальних груп населення можна віднести організації, які створені певною соціальною групою громадян для здійснення фізкультурно- спортивної діяльності. До таких груп можна

віднести Всеукраїнську спортивну спілку школярів, Всеукраїнську спортивну спілку студентів, Всеукраїнська рада ветеранів фізичної культури і спорту тощо [32].

Одним з найбільш розповсюджених громадських фізкультурно-спортивних об'єднань є спортивні клуби та колективи фізичної культури. Сьогодні в країні діє більше 10 тисяч спортивних клубів різної організаційно-правової форми [24].

Спортивний клуб – фізкультурно-спортивна організація, що об'єднує спортсменів і любителів спорту дня задоволення їх спільних інтересів у сфері фізичної культури і спорту. Спортивний клуб може бути любительським і професіональним [31].

Колективи фізкультури є первинною ланкою фізкультурно-спортивного руху і створюються та функціонують на підприємствах, установах і організаціях незалежно від форми власності і виду господарювання. Загальна кількість колективів фізичної культури в країні не відома, оскільки на законодавчому рівні не визначений їх правовий статус та механізм реєстрації [29].

На сьогоднішній день існує чітке протиріччя між завданнями, які визначаються державою у сфері фізичної культури га спорту, задекларованих прав громадян на заняття фізичною культурою, оздоровленням свого організму та спортом, з одного боку, та умов діяльності, а особливо фінансових джерел діяльності, спортивних товариств та клубів, з іншого [27].

Для вирішення цієї проблеми необхідно регламентувати діяльність громадських фізкультурно-спортивних об'єднань як платників податків, у яких одним з основних завдань, окрім постійного підвищення рівня здоров'я, фізичного та духовного розвитку населення, ще й стоїть завдання економічного і соціального прогресу суспільства [25]. Це означає отримання фінансових коштів внаслідок своєї діяльності, надання послуг, консультацій, оздоровлення тощо; податки на такий вид діяльності мають бути мінімальними або відсутніми взагалі протягом певного часу, що дасть можливість гідно оплачувати працівникам об'єднання їхню працю, покликану на виконання

важливих соціальних завдань, розвивати матеріальну базу об’єднань, використовувати в своїй діяльності як новітні досягнення в наукових розробках, так і сучасні тренажери та інші засоби спортивного тестування та медичного контролю [47, 55].

РОЗДІЛ ІІ. СТАН ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ НА ПРИКЛАДІ НАЦІОНАЛЬНОГО ОЛІМПІЙСЬКОГО КОМІТЕТУ УКРАЇНИ ТА ВІДДІЛЕНЬ НОК УКРАЇНИ В ОБЛАСТЯХ

Історія олімпійського руху в Україні розпочалася в 1952 році, коли спортсмени України у складі збірної команди Радянського Союзу вперше прийняли участь в Іграх XV Олімпіади в Хельсінкі. З 1952 по 1990 роки олімпійський рух в Україні розвивався та зміцнював свою позицію в житті країни. Українські атлети складали щонайменше 25% кожної олімпійської команди СРСР. Під час Ігор XXII Олімпіади 1980 року деякі матчі футбольного турніру з великим успіхом проводилися в Києві [19].

Ініціаторами створення Національного олімпійського комітету (НОК) виступили видатні атлети, чемпіони Олімпійських ігор, відомі діячі фізкультурно-спортивного руху. У травні 1990 р. розпочав роботу підготовчий комітет з проведення Асамблеї засновників НОК України. Делегатами Асамблеї було обрано 210 осіб, котрі представляли федерації олімпійських видів спорту, регіони, спортивні товариства і відомства, державні установи, громадські організації, засоби масової інформації [29].

І вже 22 грудня 1990 року Асамблея, в роботі якої взяли участь 164 делегати, ухвалила постанову про створення НОК, затвердила статут, обрала 89 членів НОК. Цього ж дня відбулася перша сесія Генеральної асамблеї НОК України, яка обрала Валерія Борзова президентом НОК й ухвалила заяву, в якій проголошувалися головні завдання діяльності організації [37].

Основні завдання НОК України – забезпечення участі в Олімпійських іграх, Європейських іграх, Всесвітніх пляжних іграх, Юнацьких Олімпійських іграх та Юнацьких Європейських олімпійських фестивалях, розширення міжнародного співробітництва, популяризація масового спорту і здорового способу життя, фізичне і духовне збагачення людей [15].

З цією метою НОК України співпрацює з державними, громадськими та іншими організаціями. На засадах незалежності та доброї волі Національний олімпійський комітет України об'єднує 40 федерацій з олімпійських видів спорту [43].

Статутними органами НОК України є: Генеральна асамблея, виконавчий комітет, президент, Ревізійна комісія.

Також НОК має власні відділення в усіх регіонах країни. Регіональні відділення працюють у областях та місті Києві, впроваджуючи як усі проекти НОК України, так і власні ініціативи. Відбувається тісна співпраця регіональних відділень з органами місцевої влади та самоврядування. НОК України надає стипендії молодим атлетам, які працюють у відділеннях з метою їх подальшої діяльності в олімпійському русі [37].

2.1 Аналітична діяльність Національногог олімпійського комітету України та його осередків в період 2019-2022 років

Збірна України в Іграх XXXII Олімпіади Токіо-2020. Літні олімпійські ігри пройшли в періоді з 23 липня по 8 серпня 2021 р., в яких прийняли участь 206 команд з 205 країн світу і окрема команда біженців з 29 атлетів під егідою МОК, 11 289 атлетів-учасників, з них 48,2% жінок. В змаганнях було задіяно 43 спортивні споруди, 33 види спорту, з них 5 нових – брейкінг, бейсбол, софтбол, карате, серфінг, скелелазіння та розіграно 339 комплектів нагород, 93 країни здобули медалі, з них 63 – що найменше по одній золотій [15].

На покриття додаткових витрат що виникли завдяки відтермінуванню Ігор МОК виділив 800 мільйонів доларів США з фонду Олімпійської солідарності: 650 млн. – на покриття фінансових витрат і підтримки Оргкомітету та постачальників послуг для Ігор. Ще 150 млн. пішли на підтримку міжнародних федерацій, атлетів безпосередньо через цільові програми національних олімпійських комітетів [15].

Слід також відзначити результати виступів української команди на Іграх Токіо2020 в яких прийняли участь 157 українських спортсмени, які змагались у 25 видах спорту в 30 дисциплінах, здобуто 19 медалей: 1 золоту, 6 срібних та 12 бронзових, що свідчить про зайняте 16 місце за загальною кількістю нагород [46].

Національна збірна команда була представлена 23-ма регіонами України (за виключенням АР Криму та Миколаївської області) і всіма шістьма фізкультурно- спортивними товариствами (таб. 2.1).

Таблиця 2.1

Представництво регіонів на Іграх XXXII Олімпіади Токіо-2020

№	Область	Кількість учасників
1.	м.Київ	38
2.	Харківська	17
3.	Донецька	14
4.	Київська	10
5.	Дніпропетровська	9
6.	Полтавська	9
7.	Волинська	8
8.	Запорізька	8
9.	Львівська	8
10.	Одеська	7
11.	Херсонська	6
12.	Луганська	4
13.	Житомирська	3
14.	Івано-Франківська	3
15.	Сумська	3
16.	Рівненська	2
17.	Черкаська	2
18.	Вінницька	1
19.	Закарпатська	1
20.	Тернопільська	1
21.	Хмельницька	1
22.	Чернівецька	1
23.	Чернігівська	1

Найбільш успішно виступили спортсмени Полтавської області: золото - Жан Беленюк, два срібла принесли Олександр Хижняк та Людмила Лузан і ще

одна бронза на рахунку Людмили Лузан в індивідуальному спринті на дистанції 200м. каное; другою областю, за якістю нагород і першою за результативністю стала Рівненська обл., всього два спортсмени вибороли 3 медалі: дві - Михайло Романчук, срібло і бронзу і ще одну бронзу в міксті разом з Оленою Костевич здобув Олег Омельчук; третю сходинку посіла Львівська область – 3 медалі у трьох різних видах спорту здобули 3 спортсмени: срібло – Олена Старікова, дві бронзи – Станіслав Горуна і Алла Черкасова (таб. 2.2) [15].

Таблиця 2.2

Медальний залік по областям з урахуванням кількісногопредставництва атлетів

№	Область	Кількість учасників	Гатунок медалі		
			золото	срібло	бронза
1	Полтавська	9	1	2*	1
2	Рівненська	2	-	1	2*
3	Львівська	8		1	2
4	Житомирська	3	-	1*	-
5	Одеська	7	-	1	-
6	Запорізька	8	-	1	-
7	Харківська	17			3
8	м.Київ	38	-	-	2
9	Чернігівська	1	-	-	1*
10	Дніпропетровська	9	-	-	1
11	Київська	10	-	-	1

(*зірочкою позначені області, представники яких здобули медалі спільно вмікст або командних видах програми/екіпажах.)

Представники 13-ти видів спорту здобули нагороди (таб. 2.3), з них у трьох нових, в яких Україна вперше за часи участі в Іграх Олімпіад з 1952 року здобуває історично знакові медалі: карате, артистичному плаванні і тенісі.

28 атлетів з 150 (що вийшли на старт) – майже шоста частина олімпійської команди повернулась з Токіо-2020 з нагородами.

Кращими за якістю виступу і кількістю здобутих медалей стали:

- боротьба греко-римська – з трьох учасників: Беленюк та Парвіз Насібов здобули золото і срібло, а Лінур Теміров посів 5 місце;
- представники карате здобули 2 нагороди: срібло у Анжеліки

Терлюги та бронза у Станіслава Горуни і 5 місце у Аніти Серьогіної;

- в плаванні честь виду спорту відстоювали два стаєри Михайло Романчук та Сергій Фролов, срібло і бронза у Михайла на 1500м та 800м вольним стилем, восьме та шосте місце у Сергія відповідно, також вдало дебютував на престижній 50-метрівці вільним стилем Владислав Бухов за підсумками посівши 11 сходинку [15, 18].

Ще три спортсменки здобули по 2 нагороди: Людмила Лузан у каное – срібло у двійці та особисту бронзу, і Марта Федіна з Анастасією Савчук здобули по дві бронзи в дуеті та командних змаганнях груп.

Одним з найрезультативніших можна назвати виступ представників велотреку Олени Старікової та Любові Басової6: срібло здобула Олена в спринті і у кейріні також, де Любов Басова стала шостою.

Драматичними видались поєдинки представників єдиноборств Олександра Хижняка і Дар'ї Білодід, кожний з них вирушав в Токіо за золотою нагородою, проте хід боротьби та майстерність суперників зупинили кожного за крок до повного справдження їхньої мрії [15, 36].

Мабуть найбільш напруженим за вирієм емоцій був матч Еліни Світоліної від затамування подиху і холоду занадто близького програшу до вибуху емоцій і сліз радості від таких важливих переломних очок на тайбреках, переконливої перемоги і здобуття історичної для українського тенісу бронзи.

Беззаперечна і радість від здобуття 4-ї олімпійської медалі Оленою Костевич і першої олімпійської медалі її досвідченим партнером по мікст команді – Олегом Омельчуком. Також вдалим Токіо-2020 видався і для сімейного тандему Ігоря і його батька Дмитра Рейзліна, які зі шпагою в руках відстояли честь українського фехтування [15].

Вперше в історії Олімпійських ігор у фіналі технічного виду л/а атлетики – стрибках у висоту змагались три українки, лідерки у світового рейтингу Ярослава Магучих, Ірина Геращенко та Юлія Левченко (обидві вихованки одного тренера – Ірини Пустовойт). В фіналі боротьба розгорнулась на висоті понад 2 метри, Ярослава перестрибала Ірину Геращенко, проте,

нажаль, обидві поступилися представницям Росії та Австралії, зайнявши 3-е та 4-е місця відповідно; Юлія Леченко посіла 8 сходинку [15].

У вільній боротьбі свій доробок до медальної скарбнички (довгоочікуваний після останньої бронзи 2008 рок Ірини Мелені у Пекіні) поклали молода Ірина Коляденко і досвідчена Алла Черкасова [37].

Таблиця 2.3

Медальний залік по видах спорту з урахуванням кількісного представництва атлетів

№	Вид спорту	К-сть учасників	К-сть медалей	Гатунок медалі		
				золото	срібло	бронза
1.	Боротьбагреко-римська	3	2	1	1	–
2.	Карате	3	2	–	1	1
3.	Плавання	7	2	–	1	1
4.	Каное	10	2	–	1	1
5.	Велоспорт/трек	2	1	–	1	–
6.	Бокс	5	1	–	1	–
7.	Боротьба вільна/жіноча	5	2	–	–	2
8.	Артистичне плавання	9	2	–	–	2
9.	Теніс	4	1	–	–	1
10.	Фехтування	6	1	–	–	1
11.	Стрільба кульова	5	1	–	–	1
12.	Дзюдо	7	1	–	–	1
13.	Легка атлетика	43	1	–	–	1

Що стусується фінансової допомоги НОК України яка була надана для підготовки до Олімпійських ігор в Токіо-2020 протягом п’ятиріччя 2017-2021 рр. загальний фонд допомоги олімпійським літнім федераціям склав 54,9 млн. грн. (рис. 2.1) [15].

.....

Рис. 2.2. Видатки на підготовку до Олімпійських ігор в Токіо-2020 протягом п'ятиріччя 2017-2021 рр.

Збірна України в XXIV на зимових Олімпійських іграх 2022 року в м. Пекін. Ігри пройшли в період з 04 по 20 лютого 2022 року і загалом тривали 16 змагальних днів. Підчас проведення було задіяно 12 олімпійських споруд у трьох територіальних кластерах в Олімпіаді взяло участь 2897 атлетів, серед яких 1576 чоловіків (54,5%) і 1316 жінок (45,5%) з 91 країни учасниці форуму. В свою чергу було розіграно109 комплектів нагород у 7 видах спорту які включили 24 дисципліни. Слід зазначити що в Пекіні було введено наві7 видів програми: монобоб у жінок, змішана естафета у шорт-треку, змішані командні змагання зі стрибків на лижах з трампліна, змішані командні змагання з акробатичного фристайлу, жіночий і чоловічий біг-ейр вільним стилем, змішані командні змагання зі сноубордкросу [15, 18].

Види спорту, у яких змагались українці: біатлон, гірськолижний спорт, лижні гонки, лижне двоборство, санний спорт, скелетон, бобслей, шорт-трек, сноубординг, стрибки на лижах з трампліна, фігурне катання на ковзанах, фристайл.

Наша команда медальному заліку Ігор-2022 Україна посіла 25 місце, загальна кількість спортсменів від України - 46 осіб (24 чоловіки та 22 жінки).

Зважаючи на те, що Ігри-2022 – другі після Токіо Олімпійські ігри, які готувались і були проведені під час пандемії COVID-19, Організаційний комітет Ігор-2022 у Пекіні з квітня 2020 р. проводив усю комунікацію з НОКами виключно за допомогою цифрових форматів: платформ, онлайн-систем, надсилання методичних і відеоматеріалів. У наслідок пандемії стало неможливим проведення очних заходів, візитів і днів відкритих дверей для НОКів. З метою ознайомлення з операційною системою, організацією та підготовкою до участі в Іграх, функціонуванням сервісів Оргкомітет проводив вебінари, семінари та відеоконференції, у яких брали участь представники НОК України. Токіо передав естафету Пекіну, а разом з нею і сценарій і досвід

проведення Олімпіади в особливих умовах, який буде повною мірою відтворено на зимових Іграх 2022 р [15].

Незважаючи на складнощі, пов'язані з карантинними обмеження під час підготовки та участі в змаганнях, команда України змогла збільшити своє представництво з 33 до 46 спортсменів у порівнянні з Іграми 2018 року в м. Пхьончхан (Республіка Корея) та достойно конкурувала на Іграх-2022.

Найбільш вдалим був виступ фристайліста Олександра Абраменка (Миколаївська обл.) – представника Збройних сил України, який здобув срібну медаль з лижної акробатики. Олександр став найтитулованішим українським спортсменом на зимових Олімпійських іграх, якому вдалося вигравати медалі на двох Іграх поспіль.

Найкращі результати у біатлоні показала титулована біатлоністка Юлія Джима (м. Київ), яка у мас-старті 12,5 км. завершила гонку на 7 місці, у жіночому спринті фінішувала на 8 місці, в індивідуальній гонці на 15 км показала 10 результат [15, 18, 37].

Варто відмітити конкурентну боротьбу в естафеті 4х6 км Ірини Петренко (Чернігівська обл.), Юлії Джьми, Анастасії Меркушиної (Закарпатська обл.) та Олени Білосюк (м. Київ), які фінішували на 7 місці.

Вдалим був виступ Богдана Цимбала, Артема Прими, Антона Дудченка та Дмитра Підручного в естафеті 4х7,5 км з біатлону серед чоловіків, які привели Україну до підсумкового 9 місця.

Відзначився у лижній акробатиці дебютант Олімпійських ігор, фрийсталіст Олександр Окіпнюк (Закарпатська обл.), який за виконання другого стрибка у кваліфікації отримав найвищу оцінку з усіх учасників, однак за результатами двох етапів фінальних змагань йому не вдалося пробитися до суперфіналу. Змагання з лижної акробатики Олександр Окіпнюк закінчив на **9** місці [15].

Серед регіонів найбільшу кількість спортсменів делегувала Сумська обл. - 8 спортсменів (біатлон - 3, лижні гонки - 5), м. Київ делегувало 7 спортсменів (біатлон - 2, фігурне катання - 2, бобслей -1, скелетон - 1, шорт-трек - 1).

До олімпійської підготовки були залучені 83 спортсмени елітної, провідної та перспективної груп. Найбільша кількість у біатлоні – 21; у фристайлі – 16 [15].

Міністерством молоді та спорту України (далі – Мінмолодьспорт) спільно з Національним олімпійським комітетом України (далі – НОК), всеукраїнськими спортивними федераціями із зимових видів спорту здійснено низку організаційно-практичних заходів для ефективної підготовки до Олімпійських ігор [35].

З метою моніторингу результатів роботи тренерського складу штатної команди національних збірних команд України із зимових олімпійських видів спорту за 2020/2021 рік та планування заключного етапу підготовки у 2021/2022 році до XXIV зимових Олімпійських ігор 2022 року в м. Пекін (КНР) на виконання наказу Мінмолодьспорту від 17.03.2021 № 832 було утворено робочу підгрупу та проведено заслуховування 13 та 18 травня 2021 року звітів державних, головних (старших) тренерів штатної команди національних збірних команд України із зимових олімпійських видів спорту за 2020/2021 рік та планів заключного етапу підготовки у 2021/2022 році головних та старших тренерів із зимових олімпійських видів спорту [15, 35].

На виконання протокольного рішення Організаційного комітету з підготовки та участі спортсменів України в Олімпійських, Паралімпійських і Дефлімпійських іграх, Всесвітніх іграх з неолімпійських видів спорту, Всесвітніх ігор з єдиноборств, Всесвітніх Універсіадах, Юнацьких Олімпійських іграх, Європейських іграх та проведення міжнародних спортивних заходів в Україні від 21 квітня 2021 року, структурними підрозділами з питань фізичної культури і спорту обласних та м. Києва державних адміністрацій вжито заходів організаційного, фінансового, матеріально-технічного та науково-методичного забезпечення популяризації олімпійського руху та підтримки спортсменів- кандидатів на участь в Іграх-2022 [4, 15].

Підготовка спортсменів національних збірних команд фінансувалася в обсягах бюджетних призначень за відповідними програмами та в межах коштів,

виділених на реалізацію заходів Єдиного календарного плану фізкультурно-оздоровчих та спортивних заходів. Протягом 2019-2022 років на зазначені цілі спрямовано 323 621 829 грн [41].

Для проведення навчально-тренувальних зборів заключного етапу підготовки спортсменів-кандидатів до участі в Іграх-2022 додатково здійснено видатки за бюджетною програмою «Підготовка та участь національних збірних команд України в міжнародних змаганнях, що проводять Міжнародний, Європейський олімпійські комітети, включаючи Олімпійські ігри, та Всесвітніх іграх» у розмірі 85 651 011 грн. На заключному етапі підготовки було проведено 111 навчально-тренувальних зборів [15].

Протягом 2021 року придбано спортивного одягу, взуття спеціального призначення, малоцінних предметів та інвентарю, матеріалів спортивного призначення, спортивного інвентарю індивідуального користування, обладнання та інвентарю довгострокового використання на загальну на суму 19 557 478 грн [15, 35].

Підсумки участі збірної України у II Європейських іграх у Мінську. Змагання тривали 10 днів з 21 по 30 червня 2019 року кількість учасників склала понад 3604 атлетів (43 країни вибороли медалі різного ґатунку) із понад 6 тисяч учасників до якої увійшли 8700 волонтерів з 38 країн світу [15].

Було розіграно 200 комплектів нагород у 15 видах спорту у 23 дисциплінах, з яких 20 олімпійських та 3 неолімпійських у 8 видах спорту – кваліфікаційні нормативи на Ігри XXXII Олімпіади 2020 року у Токіо, а

саме: ліцензії – у легкій атлетиці, настільному тенісі, стрільбі з лука, стрільбі кульовій; рейтингові бали – бадмінтоні, велоспорті, дзюдо, карате.

Від України вперше на ЄІ кваліфікувались одразу 3 команди з ігрових видів спорту – у баскетболі 3х3 чоловіча і жіноча команди та з пляжного футболу [54].

Національна збірна була представлена 198 атлетами (104 чол. і 94 жін.) і 142 фахівцями, взяла участь у змаганнях з 15-ти видів спорту і 22 дисциплінах та здобула 52 медалі: 16 золотих, 17 срібних, 19 бронзових,посіла 3-те місце у загальнокомандному заліку [36].

На Європейських іграх 2019р. команда України була представлена майже усіма регіонами, за виключенням Закарпатської та Кіровоградської областей, найбільше представництво мали м. Київ – 23 %, наступні за більшістю – Львівська та Харківська області – 11% та 8 % відповідно. За якістю виступу та кількості здобутих медалей кращі – м. Київ 6-11-9, Полтавська обл. 5-1-0, Львівська обл. 3-3-2, Волинська обл. 3-1-0 та Івано-Франківська обл. 2-2-2. Серед ФСТ найбільше представництво мали ЗСУ та Динамо – майже 66% спортсменів (66 та 64 учасники відповідно), з яких Динамівці здобули золотих/срібних/бронзових медалей: 10:2:6 (27 спортсменів-медалістів), а ЗСУ 7:12:6 (25 спортсменів-медалістів); наступні за кількістю представництва значно менші – Україна, Колос, Освіта та Спартак (таб. 2.4) [15, 57].

Таблиця 2.3

Медальний залік збірної України на Європейських іграх – 2019

Медаль	Спортсмен	Вид спорту	Дисципліна
Золото	Вихрист Віктор	Бокс	Понад 91 кг
Золото	Хижняк Олександр	Бокс	75 кг
Золото	Ткач Юлія	Боротьба вільна	62 кг
Золото	Соловей Ганна	Велоспорт трек	Гонка за очками
Золото	Повх Марія Куклiновська Людмила	Веслування на байдарках і каное	Байдарка, К2, 200 м
Золото	Беленюк Жан	Греко-римська боротьба	87 кг
Золото	Білодід Дар'я	Дзюдо	48 кг
Золото	Зантарая Георгій	Дзюдо	66 кг
Золото	Горун Станіслав а	Карате	75 кг
Золото	Серьогіна Аніта	Карате	61 кг
Золото	Ляхова Ольга Качур Яна Поздняков Олексій Гуцол Євген	Легка атлетика	Змішана комбінована естафета переслідування800 м - 600 м - 400 м - 200 м

Золото	Мельник Тетяна Рижикова Анна Даниленко Данило Сеник Станіслав	Легка атлетика	Змішана естафета4×400 м
Золото	Мельник Тетяна Рижикова Анна Даниленко Данило Сеник Станіслав Ляхова Ольга Качур Яна Поздняков Олексій Гуцол Євген Плотіцина Анна Бех-Романчук Марина Бондаренко Богдан Миронець Олег Чорномаз Богдан Проценко Андрій Шаматрин Артем Стуй Христина Смелик Сергій Прищепа Наталія Гацько-Федус Ганна ова Логвиненко Аліна Гришутіна Крістіна	Легка атлетика	Команда
Золото	Сапсай Анастасія	Самбо	Понад 80 кг
Золото	Бачинська Анастасія	Спортивна гімнастика	Вільні вправи
Золото	Верняєв Олег	Спортивна гімнастика	Паралельні бруси
Срібло	Буценко Микола	Бокс	56 кг
Срібло	Лівач Оксана	Боротьба вільна	50 кг
Срібло	Хавалджи Юлія	Боротьба вільна	53 кг
Срібло	Старікова Олена	Велоспорт трек	Гіт 500 м
Срібло	Вандюк Юрій, Рибачок Андрій	Веслування на байдарках і каное	Каное, С-2, 1000 м
Срібло	Сиромятников Олександр, Кухарик Олег	Веслування на байдарках і каное	Байдарка, К2, 1000 м

Срібло	Терлюга Анжеліка	Карате	55 кг
Срібло	Плотіцина Анна	Легка атлетика	Біг на 100 м з бар'єрами
Срібло	Москальова Катерина	Самбо	68 кг
Срібло	Новікова Анастасія	Самбо	48 кг
Срібло	Сайко Олена	Самбо	64 кг
Срібло	Верняєв Олег	Спортивна гімнастика	Багатоборство
Срібло	Верняєв Олег	Спортивна гімнастика	Кінь
Срібло	Давиденко Антон, Просторов Микола	Стрибки на батуті	Синхронні стрибки
Срібло	Кийко Марина, Малькова Світлана	Стрибки на батуті	Синхронні стрибки
Срібло	Омельчук Олег	Стрільба кульова	Пневматичний пістолет,10 м
Срібло	Бихно Аліна, Возняк Анастасія, Довженко Тетяна, Мижерицька Діана, Юзьвяк Валерія	Художня гімнастика	Вправа з 3 обручами та 4булавами
Бронза	Барабанов Євген	Бокс	69 кг
Бронза	Оганнесян Гор	Боротьба вільна	65 кг
Бронза	Хоцянівський Олександр	Боротьба вільна	125 кг
Бронза	Черкасова Алла	Боротьба вільна	68 кг
Бронза	Мельник Галина	Карате	68 кг
Бронза	Микола Кучмій	Боротьба греко-римська	125кг
Бронза	Чоботар Валерій	Карате	84 кг
Бронза	Бех-Романчук Марина	Легка атлетика	Стрибки у довжину
Бронза	Бондаренко Богдан	Легка атлетика	Стрибки у висоту
Бронза	Ковальська Галина	Самбо	80 кг
Бронза	Смаль Наталія	Самбо	72 кг
Бронза	Варінська Діана	Спортивна гімнастика	Багатоборство

Бронза	Варінська Діана	Спортивна гімнастика	Колода
Бронза	Пахнюк Петро	Спортивна гімнастика	Вільні вправи
Бронза	Радівілов Ігор	Спортивна гімнастика	Кільця
Бронза	Радівілов Ігор	Спортивна гімнастика	Опорний стрибок
Бронза	Костевич Олена, Коростильов Павло	Стрільба кульова	Змішана команда, Пістолет 25 м
Бронза	Нікольченко Влада	Художня гімнастика	Вправа з обручем
Бронза	Нікольченко Влада	Художня гімнастика	Вправа з булавами

Найуспішнішими за кількістю і якістю нагород та у співвідношенні до кількості атлетів, що взяли участь та здобутих медалей були атлети у легкій атлетиці, гімнастиці спортивній, карате, боксі, боротьбі вільній та боротьбі самбо [7].

Загальна сума витрат на участь в ЄІ склала за рахунок асигнувань, передбачених бюджетною програмою 3801260 грн. "Підготовка та участь національних збірних команд України в міжнародних змаганнях, що проводять Міжнародний, Європейський олімпійські комітети, включаючи Олімпійські ігри, та Всесвітніх іграх" – 8847600 грн. та коштів НОК України – 818877грн [15].

Окрім спорту вищих досягнень Національний олімпійський комітет України проводить пропаганду здорового способу життя, адже згідно з оцінками ВООЗ, кожна четверта людина в світі веде недостатньо активний спосіб життя, при цьому дефіцит фізичної активності спостерігається у понад 80% підліткового населення. Нове партнерство об'єднає зусилля спортивного сектора і сектора охорони здоров'я на міжнародному, регіональному та національному рівні для досягнення мети щодо підвищення рівня фізичної активності на 15%, передбачено Глобальним планом дій щодо підвищення рівня фізичної активності [9, 35].

Зважаючи на ситуацію що склалася НОК України веде активну роботу серед населення для покращення рівня фізичної працездатності та підвищення рухової активності реалізуючи на під своєю егідою наступні Всеукраїнські проекти [15, 35]:

- Олімпійський урок та олімпійський тиждень - щороку осінь для школярів та прихильників спорту розпочинається з Олімпійським уроком, який започаткований у 2006 році. Метою заходу є гармонійне інтелектуальне і фізичне виховання юного покоління, популяризація олімпійських цінностей, поширення знань про історію та досягнення олімпійського руху України.
- Відзначення кращих спортсменів і тренерів місяця - традиція відзначати кращого спортсмена та тренера місяця була започаткована Національним оліміпйським комітетом в 2005 році. У 2019 році Національний олімпійський комітет України продовжив її реалізацію та щомісяця вітав найкращого спортсмена й тренера. Відзнака популяризує досягнення українських атлетів і є хорошим стимулом для підкорення нових вершин.
- Герої спортивного року - всеукраїнська церемонія, під час якої за вагомі досягнення вшановують найкращих спортсменів, тренерів і фахівців галузі, є однією з найголовніших спортивних подій року. Лауреатів «спортивного Оскара», започаткованого Національним олімпійським комітетом 2006 р. ., визначає експертна комісія НОК і профільного міністерства. Переможців шляхом таємного голосування обирає Українська академія спорту, до складу якої входять легендарні атлети різних років.
- Всеукраїнський спортивно-масовий захід для дітей «Олімпійське лелеченя» - реалізується в усіх регіонах України серед учнівської молоді, а найкраща команда області приймає участь у Всеукраїнському фіналі в одному з міст нашої держави.
- Всеукраїнські акції «Олімпійський куточок» і «Олімпійська книга» - створює передумови для більш активного залучення учнів навчальних закладів усіх форм власності та підпорядкування до занять фізичною культурою і спортом, сприяє всебічному гармонійному розвитку учнів та їхній зацікавленості питаннями розвитку фізичної культури та спорту.

- «DO like OLYMPIANS» - захід є освітньою спортивною подією, що проводиться у форматі уроку фізкультури але за участю відомих спортсменів та тренерів, що беруть безпосередню участь у заході.
- #OlympicLab - було започатковано НОК України у 2016 році. співорганізаторами заходу є Міністерство освіти і науки України, Міністерство молоді та спорту України. Мета заходу – пропаганда здорового способу життя, поширення ідей олімпізму, розвиток олімпійського руху в Україні через напрямки заходу, які в свою чергу покликані залучати якомога більше дітей до здорового способу життя. Захід включає 6 напрямків, які змінювались відповіднол до вимог часу.
- Свято Олімпійського прапора - церемонія проводиться НОК України, регіональними відділеннями НОК України за підтримки органів виконавчої влади в усіх регіонах України у тісній співпраці з місцевими структурними підрозділами Міністерства молоді та спорту України, федерацій з олімпійських видів спорту, ФСТ та відомствами, регіональними КФВС МОН України, ЦФЗН «Спорт для всіх» та «Інваспорт», включає підняття прапора НОК України та Державного Прапора України на центральних площах або вулицях обласних центрів України, міста Києва, в дитячих оздоровчих та спортивних таборах, палацах спорту, центральних стадіонах тощо.
- Освітні програми НОК України для атлетів, тренерів, фахівців сфери - протягом 2020-2021 років було проведено 30 вебінарів, запроваджених за ініціативою комісій «Олімпійська освіта та культура» та «Інновації у спорті», учасниками заходів стали більше 14 тисяч спортсменів, тренерів та фахівців спорту з 11-ти країн світу.
- Проєкт «Athletes' education» - проводився в рамках програми МОК Young Change Makers+ у період з жовтня 2018 р. по листопад 2019 р. Його метою було створити платформу для навчання атлетів, що містить інформацію про чинні програми МОК, НОК та інших міжнародних і національних організацій, для подальшого залучення спортсменів як послів для поширення отриманої інформації серед атлетів своїх видів спорту.

- Інформаційно-освітній проєкт «Sportcamp&more» - інформаційно-освітній проект, що реалізувався Національним олімпійським комітетом України за підтримки «Фонду Кличко» у рамках програми Міжнародного олімпійського комітету Athlete365. Він охопив серію регулярних практичних семінарів з питань розвитку кар'єри атлетів, балансу спорту та освіти, соціальної адаптації після завершення активних виступів, подальшого розвитку та самовдосконалення.

- Європейський тиждень спорту - був започаткований і проводиться з 2014 року за ініціативи Європейської комісії задля популяризації спорту та фізичної активності на континенті. До проведення цього заходу Україна активно долучається з 2018 року. У 2019 році НОК отримав статус національного координатора Європейського тижня спорту в Україні. Як правило, Європейський тиждень спорту проводиться в останній тиждень, з 23 по 30 вересня.

- Олімпійський день - попри усі складнощі, воєнний стан та коронавірусні обмеження, Україна щороку активно долучалась до проведення Олімпійського дня, який щороку відзначається у всьому світі з нагоди дня створення Міжнародного Олімпійського Комітету (23 червня 1894 року).В рамках Олімпійського дня різноманітні заходи відбуваються у різних куточках країни, збираючи щороку тисячі українців під знаком п’яти кілець.

За допомогою реалізації проєктів, обласні відділення не лише популяризували олімпійський рух через проведення заходів НОК у рамках святкування, а й креативно підійшли до реалізації власних спортивних свят що в подальшому відображається на їх рейтингу (таб. 2.4).

Таблиця 2.4

Рейтингами діяльності регіональних відділень 2019-2021роки

№ з/п	*Регіональне відділення*	*Бали-2019*	*Бали-2020*	*Бали 2021*	Середня сума балів за 2019-2021 роки
1	Донецька область	565,1	402,9	367,5	1335,5
2	Черкаська область	464,2	454	338	1256,2
3	Дніпропетровська область	471,7	405,9	331,5	1209,1
4	Вінницька область	405,9	395,4	384,5	1185,8

5	Чернігівська область	421	299,9	407	1127,9
6	Київ місто	269	345,8	313	927,8
7	Львівська область	314,1	260,1	314	888,2
8	Харківська область	253,1	266	331,5	850,6
9	Рівненська область	218,2	271,8	239	729
10	Івано-Франківська область	230,4	149	302	681,4
11	Полтавська область	271	166	235	672
12	Київська область	223,6	136	299,5	659,1
13	Житомирська область	323,4	171,3	72,5	567,2
14	Одеська область	212,3	173	155,5	540,8
15	Кіровоградська область	185,5	191,2	144,5	521,2
16	Тернопільська область	158,1	170,5	192,5	521,1
17	Хмельницька область	134	233	154	521
18	Волинська область	124,5	199,5	156,5	480,5
19	Сумська область	168,8	158,5	137,5	464,8
20	Луганська область	164,6	148	128	440,6
21	Запорізька область	137,1	162,5	127	426,6
22	Миколаївська область	143,5	148	119	410,5
23	Чернівецька область	37,2	109,5	76	222,7
24	Закарпатська область	50,5	81,5	81,5	213,5
25	Херсонська область	97,8	42,5	57,5	197,8

2.2 Обґрунтування розвитку фізичної культури і спорту та Олімпійського руху на Київщині

Основною проблемою в області, незважаючи на отримані досягнення і здобутки, є недостатній рівень розвитку фізичного виховання, фізичної культури і спорту, що не відповідає сучасним вимогам і не може задовольнити потреби населення. За даними статистичної звітності (річний звіт за формою 2-ФК) за 2020 та 2021 роки, 13,8 відсотка населення області залучено до занять фізичною культурою і спортом (середній загальнодержавний показник - 13 відсотків) [48].

Варто виокремити основні проблемні питання галузі. Насамперед, це незадовільний стан утримання і використання матеріально-технічної бази фізичної культури і спорту області. Через відсутність стабільних джерел

фінансування діюча система спортивних споруд не відповідає санітарно-гігієнічним і технічним вимогам [8].

Украй незадовільно забезпечено спортивними об'єктами населення сільської місцевості, де на 160 сіл припадає один стадіон, на 30 сіл - один спортивний зал. Майже 700 сільських населених пунктів області взагалі не мають спортивних споруд [44].

Негативний вплив на розвиток фізичної культури і спорту має відсутність чітко скоординованої програми взаємодії різних державних структур і громадських організацій, що беруть участь у фізкультурно-спортивному русі [41].

Складна ситуація склалася із кадровим забезпеченням сфери фізичної культури і спорту. На сьогодні, тільки 4 відсотки трудових колективів області мають штатних спеціалістів, які проводять фізкультурно-оздоровчу роботу. Штатні інструктори-методисти відсутні на підприємствах, в установах, організаціях більше ніж у половини районів і міст області [18].

Недостатня увага приділяється фізичному вихованню в сім'ях, загально - освітніх, професійно-технічних і вищих навчальних закладах, відбувається згортання фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи у виробничій сфері [48].

Всі зазначені проблеми, в цілому, відносяться до суб'єктів організації фізкультурного руху на Київщині: Відділення НОК України в Київській області, Київських обласних організацій фізкультурно-спортивних товариств „Динамо", „Колос", „Спартак", „Україна"; Комунальних закладів Київської обласної ради: „Київська обласна школа вищої спортивної майстерності", „Київський обласний центр олімпійської підготовки", „Київська обласна дитячо-юнацька спортивна школа", „Київська обласна комплексна дитячо-юнацька спортивна школа", „Спеціалізована дитячо-юнацька спортивна школа олімпійського резерву з велоспорту „Промінь", що є закладами обласного рівня, тобто потребують фінансування за рахунок обласного бюджету. Звідси гостра потреба у визначенні програмних підходів та пріоритетних напрямів фізичного виховання, фізичної культури і спорту, необхідності формування,

насамперед у молоді, позитивного іміджу спортивно-масової роботи, що забезпечували б ефективне функціонування галузі в сучасних умовах [30].

Для покращення умов у сфері фізичної культури та спорту в Київській області та опираючись на «Державну цільову соціальну програму розвитку фізичної культури і спорту на період до 2024 року» та відповідно до законів України «Про місцеві державні адміністрації», «Про фізичну культуру і спорт», постанови Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 695 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки», Порядку розроблення, прийняття Київських обласних комплексних та цільових програм, моніторингу та звітності про їх виконання, затвердженого рішенням Київської обласної ради від 23 грудня 2016 року (у редакції рішення Київської обласної ради від 14 грудня 2017 року № 365-19-VII), з урахуванням висновку департаменту економіки та цифровізації Київської обласної державної адміністрації від 28 вересня 2021 року № 478-24.02.01-2021 про відповідність пропозиції щодо розроблення проєкту Київської обласної програми розвитку фізичної культури та спорту «Київщина спортивна» на 2022-2025 роки як такого, що відповідає Стратегії розвитку Київської області на 2021-2027 роки.

Щоб реалізувати Державну цільову соціальну програму розвитку фізичної культури і спорту на період до 2024 року було внесено зміни до законодавства в частині реформування відносин між органами державної влади і громадськими організаціями фізкультурно - спортивної спрямованості відповідно до європейських стандартів [30, 48].

Розроблено та схвалено 38 нормативно-правових актів щодо формування та реалізації державної політики у сфері фізичної культури і спорту, з них: 2 Закони України, 2 Укази Президента України, 16 актів Кабінету Міністрів України, 18 наказів Міністерства молоді та спорту України, які зареєстровані в Міністерстві юстиції України [7, 30].

Створено умови для забезпечення оптимальної рухової активності різних груп населення для зміцнення здоров’я з урахуванням інтересів, здібностей та індивідуальних особливостей кожного, за інформацією, наданою центральними та місцевими органами виконавчої влади, в Україні

функціонують 1155 спортивних клубів, 1209 дитячо-юнацьких спортивних шкіл, 18 спеціалізованих навчальних закладів спортивного профілю, 34 школи вищої спортивної майстерності, 18 центрів олімпійської підготовки, 1042 фізкультурно-оздоровчі заклади, 182 центри фізичного здоров'я населення, 39 центрів фізичної культури і спорту інвалідів [35, 41].

За результатами проведеного Всеукраїнським центром фізичного здоров'я населення «Спорт для всіх» моніторингу основних показників рухової активності різних вікових груп та соціальних верств населення, стимулюючих та стримуючих факторів у 2020 році серед громадян віком від 18 до 60+ років, залучено понад 17% населення [43].

Задля організації оздоровчої активності громадян на Київщині, створення умов для зниження показників захворюваності, поліпшення якості та тривалості активного життя населення започатковано соціальний проект «Активні парки – локації здорової України» відповідно до Указу Президента України від 17 грудня 2020 року № 574/2020.

За інформацією, наданою Міністерством освіти і науки України, з метою популяризації фізичного виховання і спорту, здорового способу життя серед дітей, учнівської і студентської молоді забезпечено проведення Всеукраїнського спортивно-масового заходу серед учнів «Cool Games» (впровадження інноваційних підходів до проведення уроків фізичної культури), Всеукраїнського фізкультурно-оздоровчого заходу (спортивний онлайн-флешмоб «Рухаємось разом» з виконання вправи «Jumping Jacks»), Всеукраїнського спортивно-масового заходу «Esports Games», Всеукраїнського спортивно-масового заходу серед учнів «Sport Craft Games» (спортивний онлайн - челендж з виконання серії рухових активностей), Всеукраїнського спортивно-масового заходу серед студентів з нагоди святкування Міжнародного дня студентського спорту (спортивний онлайн-флешмоб з виконання вправи «Twist Jumps»), ІІ зимову Гімназіаду України з біатлону, XV літню Універсіаду України [18, 36].

З метою залучення дітей з інвалідністю до активного способу життя, занять фізичною культурою і спортом, їх соціальної адаптації до повсякденного

життя у суспільстві в регіонах України проводилися змагання Всеукраїнської Спартакіади «Повір у себе» серед дітей з інвалідністю [4, 36].

У Волинській, Дніпропетровській, Донецькій, Житомирській, Київській, Кіровоградській, Полтавській, Чернівецькій, Чернігівській, Київській міській державних адміністраціях функціонують штатні спортивні команди резервного спорту, які сприяють активізації розвитку резервного спорту в країні, створенню належних умов для максимального розвитку індивідуальних здібностей обдарованої молоді з метою досягнення високих спортивних результатів [48].

Варто зазначити, що на сьогодні розвитком олімпійського руху на Київщині займається відокремлений підрозділ НОК України – Відділення національного олімпійського комітету України в Київській області, яке у своїй діяльності керується чинним законодавством України, Статутом НОК України та Положенням про відділення, затвердженим Виконкомом НОК України, та з урахуванням особливостей, установлених Законом України «Про громадські об'єднання» [21].

Що стосується структури діяльності Відділення НОК України в Київській області яке було створено 1997 році.

Основною метою діяльності Відділення НОК України в Київській області є реалізація та захист прав і основних свобод шляхом розвитку та зміцнення олімпійського руху, поширення принципів олімпізму у співробітництві з органами влади та місцевого самоврядування, громадськими та іншими об'єднаннями на засадах незалежності та доброї волі в інтересах спорту і олімпійського руху та захист інтересів своїх членів [19].

Керівництво здійснює Голова Відділення НОК України в Київській області, член НОК України Ігор Йосипович Малинський який був обраний на дану посаду на Генеральній асамблеї відділення 10 грудня 2018 року.

Крім того, керівництво за напрямками роботи здійснюють:перший заступник голови Відділення НОК України в Київській області – почесний член НОК України Кироченко Іван Панасович, заступники голови Відділення НОК

України в Київській області – Корнієнко Володимир Васильович та Новошицький Андрій Вікторович.

Виконуюча обовязки відповідального секретаря Відділення НОК України в Київській області – Мазур Анжела Андріївна.

Ревізійна комісія Відділення НОК України в Київській області в складі: Гулая В.С., Дайбова В.М. та Росохатого М.В.

Виконавчий комітет Відділення НОК України в Київській області(далі - Відділення) до складу якого входять 24 представники з олімпійських та не олімпійських видів спорту Київської області.

• Голова. Обирається з числа членів Відділення звітно-виборчою Асамблеєю строком на 4 роки. Голова може обиратися на будь-який наступний чотирирічний термін. Висування кандидатів на посаду Голови від суб'єктів олімпійського руху в області припиняється за 15 днів до першого дня проведення звітно - виборчої Асамблеї.

На час, коли Голова не може виконувати свої обов'язки, їх виконує Перший заступник голови, або за дорученням голови один із заступників, очолює Виконком, готує і скликає засідання Виконкому та головує на них, представляє Відділення в області та Україні, підписує угоди та інші документи від імені Відділення, від імені Відділення розпоряджається коштами та відповідно до рішень Асамблеї, Виконкому та статутних завдань Відділення, репрезентує олімпійський рух області та захищає його інтереси, затверджує штатний розпис та чисельність штатного апарату Відділення, встановлює розміри посадових окладів, укладає контракти зі штатними працівниками у випадках передбачених законом, готує пропозиції до Асамблеї щодо кандидатур першого заступника голови, заступників, відповідального секретаря та членів виконкому. Також вносить на затвердження Виконкому пропозиції щодо кола повноважень першого заступника голови, заступників, відповідального секретаря та інших членів Виконкому. Захищає інтереси Відділення та членів у державних, громадських та інших організаціях, у тому числі у судах, виконує інші функції на виконання рішень асамблеї та виконкому [37].

Заступники. Перший заступник, заступники, за пропозицією Голови, обираються асамблеєю строком на 4 роки та виконують свої обов'язки, що пропонуються головою та затверджуються виконкомом, в своїй діяльності керуються положенням про відділення.

Відповідальний секретар. Обирається за пропозицією голови, асамблеєю строком на 4 роки. Відповідальний секретар несе відповідальність за діяльність штатного апарату Відділення, та виконує наступні функції: складає проект щорічного звіту діяльності Виконкому, за дорученням голови представляє Відділення в різних інстанціях, підписує документи від імені Відділення, відповідає за конкретні заходи по здійсненню економічних програм Відділення та використання його фондів, складає і підписує разом з головою протоколи засідань, забезпечує підготовку документів у відповідності та на виконання рішень асамблеї та виконкому, організує роботу по веденню і зберіганню документації та архіву Відділення.

Ревізійна комісія. Ревізійна комісія Відділення обирається Асамблеєю з трьох членів Відділення НОК України в Київській області строком на 4 роки. Члени Ревізійної комісії обирають голову та секретаря зі свого складу.Ревізійна комісія діє на підставі Положення, що затверджується асамблеєю, має право вимагати від посадових осіб Відділення подання їй усіх необхідних матеріалів, бухгалтерських та інших документів, має право залучати до роботи незалежних експертів. Ревізійна комісія підзвітна асамблеї та доповідає про результати проведених перевірок їй не менше одного разу на рік.

Виконавчий комітет. Виконком обирається за пропозицією голови строком на 4 роки з членів Відділення звітно-виборчою асамблеєю, на яких визначається його кількісний склад. Виконком утворюється з: голови, заступників голови, один з яких Перший;, представників обласних федерацій з олімпійських видів спорту, які повинні складати більшість у складі виконкому, членів НОК в регіоні, відповідального секретаря, представника регіонального відділення Олімпійської академії України та інших членів, обраних Асамблеєю [29, 37].

Виконком: вносить на розгляд звітно-виборчої асамблеї пропозиції щодо кількісного та персонального складу Відділення, керує поточною діяльністю Відділення в період між засіданнями Асамблеї, наглядає за дотриманням членами Відділення Положення Відділення НОК України в Київській області, статуту НОК України, норм Олімпійської хартії, чинного законодавства України, визначає питання порядку денного чергових або позачергових засідань асамблеї, вирішує поточні питання фінансово-господарської діяльності Відділення. На основі обґрунтованих потреб вносить зміни до кошторису доходів та витрат на рік, шляхом перерозподілу планових показників статей кошторису в межах загальної затвердженої суми, у разі надходження коштів з Державного бюджету затверджує план їх використання на відповідний рік та зміни до нього, річний план закупівель за державні кошти. Приймає рішення про створення, реорганізацію, ліквідацію Відділення, госпрозрахункових установ, підприємств, організацій, затверджує їхні статути та положення, забезпечує виконання рішень асамблеї, Генеральної асамблеї та Виконавчого комітету НОК України. За пропозицією голови затверджує коло повноважень першого заступника голови, заступників голови та інших членів Виконкому. Розробляє пропозиції з різних питань функціонування Відділення, приймає рішення про нагородження від імені Відділення, вирішує питання про надання патронату за такими умовами, які він вважає доцільними, національним або регіональним комплексним спортивним змаганням за умови, що вони відбуватимуться із суворим дотриманням Олімпійської хартії і будуть організовані під контролем Відділення або суб'єктів олімпійського руху. Патронат Відділення може бути наданий і іншим заходам за умови, що такі заходи відповідають завданням олімпійського руху, приймає рішення про створення та закриття відокремлених підрозділів Відділення в Київській області, призначає керівників відокремлених підрозділів Відділення в Київській області (у разі їх створення). Створює постійні комісії або комісії, що скликаються у разі необхідності, та робочі групи, визначає коло їх обов'язків, приймає рішення про їх розпуск. У порядку, визначеному Положенням про етико-дисциплінарну комісію НОК України та Статутом НОК України

забезпечує застосування етико-дисциплінарних санкцій до суб'єктів олімпійського руху. На засіданнях Виконкому головує голова, а в разі його відсутності - один із заступників за дорученням голови. Виконком має право приймати рішення лише в разі присутності на засіданні не менше половини від загальної кількості членів. Рішення приймаються простою більшістю голосів присутніх на засіданні. За рівністю голосів вирішальним є голос голови або головуючого [37].

У терміновому випадку голова, або за його дорученням один з заступників, може запропонувати прийняття рішення голосуванням шляхом опитування. Якщо загальна кількість отриманих відповідей у визначений термін не менше, ніж половина загальної кількості членів Виконкому плюс один і якщо кількість відповідей, що отримуються на користь запропонованого рішення, досягає необхідної більшості, то таке рішення вважається прийнятим.

Засідання Виконкому проводяться не менше одного разу на три місяці і можуть скликатися позачергово за рішенням голови або на вимогу не менше однієї третини складу виконкому. У разі необхідності виконком може прийняти рішення про проведення засідання в закритому режимі та про порядок голосування [37].

Члени Відділення НОК України в Київській області. Членство у Відділення є добровільним і може бути індивідуальним, почесним та доброчинним. Індивідуальними членами Відділення можуть бути громадяни України, які досягли віку 18 років, визнають Положення Відділення НОК України в Київській області, Статут НОК України і Олімпійську хартію, дотримуються Всесвітнього антидопінгового кодексу та Етичного кодексу МОК, підтримують діяльність Відділення. Члени Відділення персонально не відповідають за борги та зобов'язання Відділення [29, 37].

До складу Відділення обираються фізичні особи: представники регіональних федерацій з олімпійських видів спорту (по два від кожної) уповноважені її керівними органами та які утворюють більшість на асамблеї та у виконкомі, атлети-учасники Олімпійських ігор, які проживають на території регіону, представник (один) відповідного регіонального відділення

Олімпійської академії України, представники (по одному) фізкультурно-спортивних товариств і організацій, а також організацій управління фізичною культурою та спортом Міністерства оборони та Міністерства освіти, представники (по одному) інших суб'єктів олімпійського руху в регіоні.

Будь-який член Відділення, що іде у відставку, за пропозицією виконкому може бути обраним асамблеєю почесним членом Відділення НОК України в Київській області за особливі заслуги. Почесні члени запрошуються для відвідування засідань асамблеї та інших заходів, що проводяться під егідою НОК України, де вони мають право консультативного голосу [37].

За пропозицією Виконкому асамблея може обрати членом - доброчинцем Відділення високоповажних осіб, які зробили вагомий внесок у розвиток олімпійського руху в Україні. Вони запрошуються для відвідування засідань асамблеї та інших заходів, що проводяться під егідою Відділення Члени-доброчинці не мають права голосу.

Обрання у члени Відділення здійснюється рішенням Асамблеї за пропозицією Виконкому за умови: наявності у виконкомі зареєстрованого подання (лист-звернення та протокол засідання) компетентного органу суб'єкта, що рекомендує свого кандидата(-ів) для обрання до складу Відділення на термін, що визначається у такому поданні, визнання кандидатами положень установчих документів Відділення, статуту НОК України, норм та правил Олімпійської хартії, положень Всесвітнього антидопінгового кодексу та Етичного кодексу МОК. Сприяння кандидатами діяльності [37].

Члени Відділення НОК України в Київській області є представниками Відділення на територіях, організаціях, суб'єктах, які їх рекомендували.

Члени Відділення мають право: брати участь в заходах, які здійснюються Відділення, вносити пропозиції про включення до порядку денного асамблеї, виконкому питань для обговорення, обирати та бути обраними в органи управління Відділення та його відокремлених підрозділів, вносити пропозиції до органів управління Відділення, отримувати інформацію про діяльність Ввідділення НОК України в Київській області, брати участь, за дорученням виконкому, у роботі нарад, конференцій і конгресів, що

скликаються суб'єктами олімпійського руху в відповідній області. Звертатись у відповідні органи Відділення за наданням допомоги, вийти з членів Відділення у будь-який час за власним бажанням [37].

Члени Відділення НОК України в Київській області зобов'язані: дотримуватись вимог положення про Відділення НОК України в Київській області, Статуту НОК України, Олімпійської хартії, Всесвітнього антидопінгового кодексу та Етичного кодексу МОК. Брати активну участь у діяльності Відділення, своєчасно сплачувати членські внески, якщо такі будуть запроваджені асамблеєю, здійснювати виконання відповідних рішень Асамблеї і інших виборних органів Відділення НОК України в Київській області, за вимогою інформувати виконком Відділення про свою діяльність, стосовно членства. Кожний індивідуальний член Відділення має один голос.

Повноваження та строк дії мандатів членів затверджуються на звітно-виборній асамблеї на кожні наступні 4 роки. Члени Відділення виконують свої обов'язки на громадських засадах, але їм компенсуються витрати на проїзд, проживання тощо під час виконання своїх обов'язків [37].

Членство у Відділенні НОК України в Київській області припиняється у випадку: закінчення повноважень відповідного представництва, виключення на підставі рішення асамблеї за порушення норм цього Положення, Статуту НОК України і Олімпійської хартії, ліквідації Відділення, припинення діяльності федерації або організації, яка рекомендувала члена до складу Відділення, добровільного письмового прохання про відставку на ім'я голови. Перед тим, як прийняти відставку, виконком може заслухати члена Відділення, що подає у відставку, визнання члена Відділення судом недієздатним або безвісти відсутнім, смерті [37].

Член, почесний член або член - доброчинець, виключений із НОК, не може бути членом Відділення НОК України в Київській області.

Завдяки аналізу розвитку спортивно – оздоровчого руху в Київській області за даними Управління молоді та спорту Київської обласної військової адміністрації спостерігається тенденція, що свідчить про збільшення кількості громадян, які мають недостатній рівень оздоровчої рухової активності, в

середньому він збільшується на 1% в рік. Це зумовлено недостатньою розгалуженістю спортивних об'єктів та закладів спортивної освіти області. Але за моніторингом та статистичними даними на Київщині функціонує 4264 спортивних споруд, серед яких 64 стадіони, 18 плавальних басейнів, 736 спортивних зали, 646 приміщень для фізкультурно-оздоровчих занять, 2523 площинні спортивні споруди. Слід зазначити що в зв'язку з повномасштабним вторгненням в лютому 2022 року військ рф на територію України є значні пошкодження і в спортивній інфраструктурі області, деякі повністю зруйновані, або частково пошкоджені і на цей час перебувають в стані відбудови та реконструкції [48].

Станом на грудень 2021 року згідно аналітики основних показників розвитку спортивних шкіл системи освіти, якими опікується Київське обласне відділення (філія) Комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України в області функціонує 30 дитячо-юнацьких спортивних шкіл (далі – ДЮСШ) у порівнянні з 2019 роком – 29 спортивних шкіл [44, 18].

ДЮСШ системи освіти області мають наступні категорії: першу – ДЮСШ №1, №2 м. Біла Церква, міст Ірпінь, Бориспіль та Бровари, другу – Білоцерківська, Богуславська, Васильківська, Вишгородська, Києво-Святошинська, Миронівська, Рокитнянська, Яготинська районні ДЮСШ та ДЮСШ міст Василькова і Фастова). Інші школи категорій не мають [18].

В освітянських закладах спортивної освіти області протягом 2021 року займалися та вдосконалювали свою спортивну майстерність 13365 вихованців (у 2020 році – 13331).

У даних позашкільних закладах у 2021 році функціонувало 1066 (1045 у 2020 р.) навчальних груп, з них: 587 груп початкової підготовки чисельністю 8016 вихованців (у 2020 р. відповідно 597 груп та 8249 вихованців), 461 група попередньої базової підготовки чисельністю 5231 вихованець (у 2020 р. відповідно 432 групи – 4976 вихованців), 17 груп спеціальної базової підготовки чисельністю 116 спортсменів (у 2020 р. відповідно15 груп – 104 вихованці), 1 група підготовки до вищих досягнень чисельністю 2 спортсмени

(у 2020 р. відповідно 1 група – 2 спортсмени). Заняття проводяться у 191 (183 – в 2020 р.) відділенні з 45 (42 – в 2020 р.) видів спорту [21].

Для залучення учнівської та студентської молоді до регулярних занять фізичною культурою і спортом було відкрито 5 нових відділень з видів спорту, зокрема: у Богуславській ДЮСШ – відділення греко-римської боротьби, у ДЮСШ № 1 м. Біла Церква – фрі-файт, ДЮСШ м. Обухів – відділення таеквондо (ІТФ) та у ДЮСШ м. Березань – відділення ушу та волейболу [8].

Одним з досягнень області в 2020 році це утворення у Бородянській селищній об'єднаній територіальній громаді Комунального закладу «Бородянська дитячо-юнацька спортивна школа» Бородянської селищної ради Київської області, у якій функціонує 8 відділень (449 вихованців), а саме: баскетбол, бокс, боротьба вільна, волейбол, теніс настільний, футбол, пауерліфтинг та рукопашний бій [1].

Навчально-тренувальний процес в закладах забезпечують 455 тренерів-викладачів (у 2020 р. – 451).

Із загальної кількості тренерів – 260 штатних (57,1 % від загальної кількості тренерів), з яких 216 (83,1 % від кількості штатних тренерів) мають вищу освіту за спеціальністю "фізична культура і спорт", в той же час, 32 тренерів (12,3%) мають вищу кваліфікаційну категорію, 37 (14,2%) – першу кваліфікаційну категорію, 58 тренерів (22,3%) – другу кваліфікаційну категорію [18].

Однією з гострих проблем сучасності і не тільки Київської області, а й України в цілому є медичне забезпечення. Яке на Київщині здійснює обласний лікарсько-фізкультурний диспансер та його філія у м. Біла Церква. В цей час 10 ДЮСШ взагалі не мають власної медичної служби і користуються послугами територіальних медичних закладів [38].

Разом з тим, проблемним питанням залишається відсутність спортивних лікарів на місцях, що значно ускладнює, а інколи і унеможливлює, здійснення змагального процесу закладом на місцевому, обласному та всеукраїнському рівнях.

Найактуальнішими питаннями діяльності ДЮСШ є забезпечення, збереження та удосконалення матеріально-технічної бази, поліпшення їх спортивної інфраструктури. Зокрема навчально-тренувальний процес у ДЮСШ проводився на 62 власних спортивних спорудах та приміщеннях та 197 орендованих. В 11 ДЮСШ системи освіти, які не мають власних споруд (Білоцерківська, Бородянська, Васильківська, Кагарлицька, Обухівська, Переяслав-Хмельницька, Тетіївська, ДЮСШ міст Васильків, Ржищів, Бородянської ОТГ та Пісківської ОТГ), проводили тренувальну роботу на базі закладів загальної середньої освіти [8, 44].

Важливими проблемами залишаються недостатнє забезпечення ДЮСШ сучасним інвентарем та обладнанням, оргтехнікою та нестача необхідної інфраструктури (спортивних залів басейнів тощо).

Фінансування ДЮСШ системи освіти області проводиться через районні та міські органи освіти. Зокрема, загальна сума фінансування ДЮСШ з місцевих бюджетів у 2020 році склала 119 млн. 394,3 тис. грн. (у 2019 р. – 76 млн. 875,9 тис. грн.); у тому числі 70 млн. 510 тис. грн. на заробітну плату і 2 млн. 542,9 тис. грн. на навчально-спортивну роботу (у 2019 р. відповідно 49 млн. 141 тис. грн.. та 3 млн. 226,7 тис. грн.) [18].

У 2020 році спортивними школами системи освіти на навчально-спортивну роботу на одного учня було витрачено 190 грн. (у 2019 р. - 242 грн.).

Зокрема, в розрізі території, найбільш забезпеченими були ДЮСШ: м. Біла Церква № 1 (692,5 тис. грн.), м. Борисполя (250 тис. грн.), м. Фастова (250 тис. грн.), м. Бровари (230,3 тис. грн.), м. Ірпеня (191 тис. грн.), Білоцерківська (125,6 тис. грн.), Рокитнянська (112,9 тис. грн.), Миронівська (112 тис. грн.).

Разом з тим, 11 ДЮСШ (Бородянської ОТГ, Бородянська, Вишгородська, Володарська, Макарівська, Обухівська, Тетіївська, Яготинська, Переяслав-Хмельницька районні, м. Березань, м. Ржищева) протягом звітного року кошти на навчально-спортивну роботу з місцевого бюджету не виділялись [8, 21].

Спортивні школи проводять в області значну роботу по залученню дітей та юнацтва до активних занять фізичною культурою і спортом та підготовки

спортивного резерву, таким чином 57 спортсменів ДЮСШ входять до складу збірних команд України (54 у 2020 р.) з 13 видів спорту: 21 спортсмен Ірпінської ДЮСШ (5 – спортивне орієнтування, 2 – тхеквондо ВТФ, 10 – регбі, 4 – бокс), 14 вихованців Бориспільської ДЮСШ (12 – хокей на траві, 1 – пауерліфтинг, 1 – гирьовий спорт), 11 вихованців ДЮСШ м. Бровари (6 – плавання, 3 – хортинг, 2 – лижні гонки), 3 вихованці ДЮСШ м. Обухів (веслування на байдарках і каное), 4 вихованці ДЮСШ № 1 м. Біла Церква (фрі-файт), 3 вихованці Києво-Святошинської районної ДЮСШ (дзюдо), 1 – ДЮСШ № 1 м. Біла Церква (плавання) [48].

Через відсутність належних коштів у школах, залишається гострою проблема організації навчального процесу та оздоровлення дітей в літній період.

Підсумовуючи проведене дослідження та не зважаючи на воєнний стан в країні слід зазначити досягнення в сфері фізичної культури та спорту в 2022 році в Київській області, а це: медалі найвищого ґатунку чемпіонатів та кубків Європи та світу, перемоги на Паралімпійських та Дефлімпійських іграх, здобутки на поновлених змаганнях всеукраїнського рівня, участь в навчально-тренувальних зборах, відновлені чемпіонати та Кубки Київської області, присвоєно спортивні звання і розряди, спортсмени Київщини – знову у складі національних збірних, затверджено склад обласної штатної команди [30].

Так, у змаганнях всеукраїнського та світового рівнів з олімпійських, неолімпійських та паралімпійських (дефлімпійських) видів спорту за 2022 календарний рік спортсменами Київщини здобуто 1206 медалей (467 золотих, 391 срібна, 348 бронзових). Медальний залік в паралімпійських видах спорту на міжнародних аренах, здобуто 42 медалі: 15 золотих, 12 срібних та 15 бронзових. В олімпійських видах спорту на всеукраїнських та міжнародних аренах, загалом здобуто 486 медалей: 180 золотих, 159 срібних та 147 бронзових. У неолімпійських видах спорту на всеукраїнських та міжнародних рівнях, здобуто 678 нагород: 272 золотих, 220 срібних та 186 бронзових [44, 48].

У 2022 році створено штатну спортивну команду Київської області з резервного спорту олімпійських видів спорту, до складу якої входить 57 спортсменів та виділено кошти на суму 793 000 гривень [36].

Київською обласною військовою адміністрацією в рамках Київської обласної програми розвитку фізичної культури і спорту «Київщина спортивна» присуджено премію 120 провідним і перспективним спортсменам та тренерам Київської області. Загальний розмір коштів склав 796 791 гривень [48].

Протягом 2022 року на розвиток фізичної культури і спорту негативно вплинули наслідки російської збройної агресії. Питання розвитку спортивної інфраструктури на території Київської області обмежилося забезпеченням збереження діючої мережі спортивних закладів і їхньої матеріально-технічної бази. Та, головне, відбудови пошкоджених спортивних об’єктів.

Так, в результаті бойових дій та ракетних обстрілів армії росії на території Київської області було пошкоджено ряд об’єктів спортивної інфраструктури.

Станом на кінець року було відновлено три об’єкти: Спортивний комплекс "Прогрес" (БаришівкаОТГ), Центр фізичного здоров’я населення «Спорт для всіх» (м. Ірпінь), футбольне поле із синтетичним покриттям (с. Бородянка).

Відзначимо, що жоден з 69 спортмайданчиків «Активні парки – локації здорової України», відкритих в рамках загальнонаціональної програми Президента України Володимира Зеленського “Здорова Україна” для організації оздоровчої рухової активності громадян, не постраждав [9].

Станом на 31 грудня 2022 року в Київській області функціонує 54 дитячо-юнацькі спортивні школи різних сфер підпорядкування.

У ДЮСШ Київської області у І півріччі 2022 року вдосконалюють свою спортивну майстерність 22 365 дітей та підлітків [48].

У звітному році заняття проводяться у 333 відділеннях з 68 видів спорту, з них - 11 відділень в ДЮСШ для спортсменів з особливими потребами.

Навчально-тренувальну роботу проводять близько 876 тренерів-викладачів, з них 515 штатних тренерів.

За результатами участі у змаганнях та виконання класифікаційних норм та вимог Єдиної спортивної класифікації було присвоєно звань та розрядів: заслужений тренер України – 2, майстер спорту України міжнародного класу – 11, майстер спорту України – 50, заслужений майстер спорту України – 5 та спортивні розряди: кандидат у майстри спорту – 197, І спортивний розряд – 72 спортсменам Київщини [18, 48].

РОЗДІЛ ІІІ. НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СФЕРОЮ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ НА КИЇВЩИНІ

Не зважаючи на посталі виклики перд нашою країною, фізична культура і спорт Київської області має сталий розвиток в напрямку будівництва нових спортивних споруд і залучення населення до фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи. Місце Київщини серед інших областей України залишається стабільним: 3 місце у рейтингу серед неолімпійських видів спорту та 5 місце у рейтингу серед олімпійських видів спорту. Завдяки зусиллям обласної влади практично збережена мережа дитячо-юнацьких спортивних шкіл всіх форм власності та підпорядкування. Їхня кількість відносно кількості населення області перевищує середній показник по Україні [51, 48].

Основною проблемою в області, незважаючи на отримані досягнення і здобутки, є недостатній рівень розвитку фізичного виховання, фізичної культури і спорту, що не відповідає сучасним вимогам і не може задовольнити потреби населення.

Варто виокремити основні проблемні питання галузі. Насамперед, це незадовільний стан утримання і використання матеріально-технічної бази сфери спорту області. Через відсутність стабільних джерел фінансування діюча система спортивних споруд не відповідає санітарно-гігієнічним і технічним вимогам.

Негативний вплив на розвиток фізичної культури і спорту має відсутність чітко скоординованої програми взаємодії різних державних структур і громадських організацій, що беруть участь у фізкультурно-спортивному русі [53].

Складна ситуація склалася із кадровим забезпеченням сфери фізичної культури і спорту. На сьогодні, тільки 4 відсотки трудових колективів області мають штатних спеціалістів, які проводять фізкультурно-оздоровчу роботу.

Штатні інструктори-методисти відсутні на підприємствах, в установах, організаціях більше ніж у половині районів і міст області [48].

Недостатня увага приділяється фізичному вихованню в сім'ях, загально - освітніх, професійно-технічних і вищих навчальних закладах, відбувається згортання фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи у виробничій сфері [38].

Звідси гостра потреба у визначенні програмних підходів та пріоритетних напрямів фізичного виховання, фізичної культури і спорту, необхідності формування, насамперед у молоді, позитивного іміджу спортивно-масової роботи, що забезпечували б ефективне функціонування галузі в сучасних умовах [10].

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, в 2019 році за рівнем здоров'я українці перебували на 93 місці із 169 країн світу. В Україні щороку від серцево-судинних захворювань помирають тисячі українців. Регулярні заняття фізичною культурою допомагають знизити рівень захворюваності на хвороби серцево-судинної системи до 36 відсотків, зменшити негативний вплив на організм людини шкідливих звичок, підвищити рівень стресостійкості та уникнути проявів асоціальної поведінки, сприяти розвитку всіх сфер суспільства [40].

В зв'язку з ситуацією яка виникла потрібно вирішити низку проблем та причини їх виникнення за напрямами державної політики у сфері фізичної культури і спорту які були внесені до Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року (затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 4 листопада 2020 р. № 1089) в якій вирішення проблем у фізичній культурі і спорті розподілено за напрямами [43]:

1. "Фізично активна нація" - недосконала система взаємовідносин між державою та іншими суб'єктами сфери, що перешкоджає популяризації фізичної культури і спорту. Причинами виникнення проблеми є неврегульованість на законодавчому рівні механізму здійснення контролю за кваліфікацією кадрів у фітнес-індустрії, відносин меценатства та інвестицій у сфері фізичної культури і спорту, недостатня кількість інформаційно-

соціальних кампаній, спрямованих на популяризацію спорту, мотиваційних презентацій масового спорту та спорту вищих досягнень, недостатній рівень інформування суспільства про перспективи та привабливість спортивної кар'єри, що зменшує мотивацію населення до систематичних занять фізичною культурою і спортом;

2. "Спорт вищих досягнень" - відсутність належних умов для розвитку спорту вищих досягнень. Причинами виникнення проблеми є зменшення граничної кількості спортсменів, які потенційно можуть перейти до спорту вищих досягнень, недостатня кількість тренерів відповідної кваліфікації, втрата фахових тренерів і спеціалістів, непопулярність спортивної кар'єри серед молоді, невідповідність матеріально-технічного забезпечення потребам спортсменів, відсутність комфортних та безпечних умов для проведення навчально-тренувальних зборів в Україні; неналежний рівень медико-біологічного та науково-методичного супроводу спортсменів, недосконала система розподілу коштів державного бюджету у сфері спорту вищих досягнень;

3. "Спортивна інфраструктура" - відсутність привабливої і доступної інфраструктури для регулярних занять населення фізичною активністю і спортом, застаріла матеріально-технічна база комунальних та державних інфраструктурних об'єктів. Причинами виникнення проблеми є недостатня кількість спортивних споруд та місць для заняття фізичною культурою, зокрема облаштованих для осіб з інвалідністю, що пов'язано з обмеженим фінансуванням будівництва об'єктів з державного та місцевих бюджетів, низький рівень суспільного попиту на будівництво сучасної спортивної інфраструктури територіальними громадами, законодавча невизначенність щодо можливості передачі спортивних інфраструктурних об'єктів в управління комерційним установам, недосконала система відносин між державою та приватним сектором економіки, відсутність ефективної системи управління інфраструктурою, недостатня кількість об'єктів спортивної інфраструктури, що відповідають міжнародним стандартам для проведення офіційних міжнародних та всеукраїнських спортивних змагань;

4. “Цифрова трансформація сфери фізичної культури і спорту” - невідповідність стану цифровізації сфери вітчизняного спорту і фізичної культури сучасним тенденціям розвитку спорту у світі та неможливість виконання актуальних завдань існуючими методами без використання інформаційних технологій. Причинами виникнення проблеми є складні бюрократичні процедури, застарілі методи та інструменти управління сферою, пов’язані з тим, що цифровізація була не на часі, низький рівень цифрової грамотності заінтересованих сторін (починаючи від державних службовців і закінчуючи командами спортивних федерацій) відсутність стратегії цифровізації спорту та архітектури цифрових проектів як на національному, так і на місцевому рівні, відсутність інформаційних технологій щодо впровадження інновацій у сфері фізичної культури і спорту, недосконала система розподілу коштів державного бюджету за видами спорту;

5. “Кадрове забезпечення сфери фізичної культури і спорту” - відсутність умов для визначення потреб, ведення обліку, стандартизованих вимог до професій, підготовки та професійного зростання фахівців, які здійснюють заходи з фізичної культури і спорту. Причинами виникнення проблеми є відсутність методики розрахунку потреб різних груп населення у відповідних кадрах у сфері фізичної культури і спорту, зокрема затверджених стандартів співвідношення кількості фахівців у сфері фізичної культури і спорту на 10 тис. населення, застаріла практика збору інформації та обліку фахівців фізичної культури і спорту, що не відображає реального стану справ у державі, особливо у приватному та громадському секторі, відсутність професійних стандартів у сфері фізичної культури і спорту, розбалансована система підготовки кадрів, застаріла система атестації тренерів, що потребує суттєвого реформування з дотриманням принципів об’єктивності та незалежності оцінювання професійної підготовленості працівників сфери фізичної культури і спорту, гендерний дисбаланс створення вакансій та морального і матеріального заохочення фахівців.

Зазначені напрями повинні бути реалізовані поетапно, а саме 48:

перший етап (2021-2022 роки) - визначення власних шляхів та затвердження відповідного плану дій, визначення можливих ризиків, затвердження системи показників, проведення моніторингу та оцінювання;

другий етап (2023-2024 роки) - продовження виконання відповідного плану дій та впровадження інновацій у сфері фізичної культури і спорту, а також проведення проміжного оцінювання реалізації;

третій етап (2025-2028 роки) - підвищення конкурентоспроможності сфери фізичної культури і спорту України у світі, а також проведення завершального оцінювання реалізації.

Враховуючи вище зазначене та відповідно до законів України «Про місцеві державні адміністрації», «Про фізичну культуру і спорт», постанови Кабінету Міністрів України від 05 серпня 2020 року № 695 «Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на 2021-2027 роки», «Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року» деякі з напрямів реалізовувалися в Київській обласній програмі розвитку фізичної культури та спорту «Київщина спортивна» на 2017-2021 роки (Розпорядження голови Київської облдержадміністрації від 16 березня 2017 року № 106) та внесені до проєкту Київської обласної програми розвитку фізичної культури та спорту «Київщина спортивна» на 2022-2025 роки (далі - Програма) як такого, що відповідає Стратегії розвитку Київської області на 2021-2027 роки [23, 30].

Метою Програми є створення необхідних соціально-економічних та організаційно-технічних умов для розвитку фізичної культури та спорту у Київській області, збільшення кількості та підвищення якості фізкультурно-оздоровчих послуг населенню, поетапне покращення матеріально-технічної бази заходів фізкультурно-спортивного спрямування, створення мотивації до занять фізичною культурою та спортом шляхом потужної агітаційно-пропагандистської діяльності [48].

Основними завданнями Програми були [30, 18, 43]:

- запровадження оздоровчої рухової активності в повсякденному житті різних верств населення області;

- проведення фізкультурно-оздоровчої та спортивно-масової роботи в усіх навчальних закладах, за місцем проживання, у виробничій сфері;
- реформування організаційних основ фізкультурно-спортивного руху, стимулювання створення широкої мережі фізкультурно-спортивних клубів, особливо у сільській місцевості;
- збереження наявної, з подальшим удосконаленням, матеріально-технічної бази, поліпшення умов її функціонування;
- інтегрування ефективних (інноваційних) форм і методів фізкультурно-спортивної діяльності та розвиток видів спорту з урахуванням місцевих особливостей і економічних факторів;
- забезпечення розвитку олімпійських, паралімпійських, дефлімпійських та неолімпійських видів спорту, удосконалення системи підготовки збірних команд області, спортивного резерву, підвищення якості функціонування дитячо-юнацьких спортивних шкіл, підтримки спорту ветеранів;
- забезпечення передових позицій у спорті вищих досягнень, сприяння розвитку олімпійського руху, піднесення авторитету держави і області на міжнародній спортивній арені;
- участь у міжнародній діяльності спортивного населення області.

Реалізація Програми «Київщина спортивна» здійснювалась та здійснюється за такими напрямами [43, 48]:

1. Створення умов для фізичного виховання і спорту в усіх типах навчальних закладів, за місцем роботи, проживання та відпочинку населення, у збройних силах та інших військових формуваннях, у правоохоронних органах, рятувальних та інших спеціальних службах, у місцях попереднього ув’язнення та установах виконання покарань;

2. Забезпечення розвитку резервного спорту, спорту вищих досягнень, спорту ветеранів та інвалідів;

3. Покращення організаційного, нормативно-правового, кадрового,

матеріально-технічного, фінансового, науково-методичного, медичного, інформаційного забезпечення сфери фізичної культури і спорту.

4. Створення умов для запровадження у навчальних закладах усіх типів та форм власності рухової активності школярів та студентів;

5. Забезпечення загальноосвітніх навчальних закладів області спортивним обладнанням та інвентарем шляхом проведення інвентаризації існуючої матеріально-технічної бази, наявного обладнання та інвентарю;

6. Забезпечення навчання плаванню учнів 1-4 класів загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та форм власності;

7. Створення умов для підвищення рівня фізичної підготовки молоді для проходження служби у збройних силах, інших військових формуваннях, проведення щорічної обласної, міських та районних спартакіад допризовної молоді та забезпечення участі збірної команди області у фінальній частині всеукраїнської спартакіади, на реалізацію вказаного заходу передбачається виділення коштів обласного бюджету в наступних розмірах: 2017 р. - 192,8 тис. грн.; 2018 р.- 212,0 тис. грн.; 2019 р. - 100,0 тис. грн.; 2020 р. – 0,0 тис. грн.; 2021 р. – 100,00 тис. грн.;

8. Надання фінансової підтримки обласним організаціям фізкультурно-спортивних товариств „Спартак”, „Динамо”, „Колос”, „Україна” для забезпечення їхньої статутної діяльності та фінансування підпорядкованих їм дитячо-юнацьких спортивних шкіл на реалізацію вказаного заходу передбачалося виділення коштів обласного бюджету в таких розмірах: 2017 р. - 8500,0 тис. грн.; 2018 р. - 9350,0 тис. грн.; 2019 р. - 2749,1 тис. грн.

9. Надання фінансової підтримки громадській спілці „Київська обласна асоціація футболу” для забезпечення її статутної діяльності з метою розвитку футболу в Київській області передбачається виділення коштів обласного бюджету в таких розмірах: 2017 р. - 2400,0 тис. грн.; 2018 р. - 2000,0 тис. грн.; 2019 р. - 1800,0 тис. грн.; 2020 р. - 2200,0 тис. грн.; 2021 р. – 1150,00 тис. грн.;

10. Надання фінансової підтримки Федерації баскетболу Київської області;

11. Забезпечення діяльності дитячо-юнацьких спортивних шкіл, які засновані фізкультурно-спортивними товариствами «Динамо», «Колос», «Спартак», «Україна» шляхом надання фінансової підтримки: 2019 р. - 3260,0 тис. грн.; 2020 р. – 7822,1 тис. грн.;

12. Забезпечення збереження діючої мережі дитячо-юнацьких спортивних шкіл та модернізація і зміцнення їхньої матеріально-технічної бази з необхідним обладнанням та інвентарем;

13. Організація на базі оздоровчих дитячих таборів спеціалізованих змін для учнів дитячо-юнацьких спортивних шкіл з метою продовження навчально-тренувальної роботи під час літніх шкільних канікул;

14. Забезпечення діяльності, поточний ремонт та обладнання спортивних споруд комунальних закладів Київської обласної ради на реалізацію вказаного заходу передбачається виділення коштів обласного бюджету в таких розмірах: 2017 р. - 41613,8 тис. грн.; 2018 р. - 52553,3 тис. грн.; 2019 р. - 60000,0 тис. грн.; 2020 р. – 69574,70 тис. грн.; 2021 р. – 89908,86 тис. грн., виконання заходу Програми забезпечить якісну підготовку провідних спортсменів області до Олімпійських ігор 2018, 2020 та 2022 років;

15. Забезпечення утворення та діяльність штатних спортивних команд Київської області з резервного спорту на реалізацію вказаного заходу передбачається виділення коштів обласного бюджету, починаючи з 2018 року, в таких розмірах: 2018 р. - 1250,1 тис. грн.; 2019 р. - 1897,0 тис. грн.; 2020 р.- 1645,0 тис. грн.; 2021 р. – 2171,4 тис. грн.;

16. Забезпечення проведення: обласних змагань, спортивно-масових заходів (чемпіонати, кубки, турніри, спортивні фестивалі, спартакіади, спортивні ігри), навчально-тренувальних зборів з олімпійських та неолімпійських видів спорту, спорту інвалідів та ветеранів, учнівської та студентської молоді;

17. Сприяння будівництву нових водно - спортивних комплексів;

18. Проведення інвентаризації, паспортизації та сертифікації спортивних споруд, незалежно від форми власності;

19. Закупівля спортивного обладнання та технологічних комплектуючих для облаштування спортивних майданчиків зі штучним покриттям та тренажерним обладнанням;

20. Виготовлення проектно-кошторисної документації для будівництва велотреку у м. Біла Церква та її експертиза;

21. Заміна синтетичного покриття легкоатлетичного манежу Комунального закладу Київської обласної ради «Київська обласна школа вищої спортивної майстерності»;

22. Реконструкція спортивного комплексу Комунального закладу Київської обласної ради «Київська обласна школа вищої спортивної майстерності»;

23. Розробка проектно-кошторисної документації та капітальний ремонт легкоатлетичного манежу в смт Терезине Білоцерківського району;

24. Капітальний ремонт велотреку в смт. Чабани Києво - Святошинського району Київської області;

25. Будівництво біатлонного стадіону в м. Тетіїв, Тетіївського району, Київської області;

26. Будівництво спортивно-стрілецького комплексу в смт. Чабани Києво-Святошинського району, Київської області

27. Будівництво легкоатлетичної бази для метань в с. Фурси, Білоцерківського району, Київської області;

28. Утворення Координаційної ради при голові Київської обласної державної адміністрації з питань розвитку фізичної культури і спорту в Київській області;

29. Продовження роботи щодо впровадження соціальної реклами пропаганди здорового способу життя, підвищення рівня культури харчування, небезпеки активного та пасивного тютюнокуріння, вживання алкоголю та наркоманії;

30 Проведення інформаційно-просвітницьких заходів з метою популяризації серед дітей, юнацтва та молоді здорового способу життя, занять

фізичною культурою та спортом, досягнень видатних українських спортсменів, утвердження патріотизму;

31. Забезпечення виплати стипендій видатним, молодим та перспективним спортсменам, їх тренерам. На реалізацію вказаного заходу передбачається виділення коштів обласного бюджету в таких розмірах: 2017 р. - 570,0 тис.грн.; 2018 р. - 1200,0 тис. грн.; 2019 р. - 1200,0 тис. грн.; 2020 р. - 769,7 тис. грн.; 2021 р. – 1016,00 тис. грн.;

За прогнозами виконання заходів Програми дозволить збільшити кількість фізкультурно-оздоровчих та спортивно-масових заходів приблизно на 20-25 одиниць щороку, збільшити кількість осіб, які займаються фізкультурно-оздоровчою діяльністю на підприємствах, установах, організаціях та за місцем проживання приблизно на 10-20 тис. чол. щороку, збільшити кількість спортивних споруд на території області за рахунок будівництва нової та реконструкції і ремонту уже існуючої спортивної інфраструктури - приблизно на 20-25 споруд щороку.

Виконання зазначених цілей, мети та напрямів реалізації Програми дасть можливість збільшити до 15 відсотків від загальної чисельності населення області кількість громадян, залучених до різних видів фізкультурно-оздоровчої та спортивної роботи. Збільшити до 16 відсотків від загальної чисельності кількість школярів, які відвідують дитячо-юнацькі спортивні школи. Забезпечити підготовку спортивного резерву для збірних команд України та Київської області. Створити умови для успішних виступів збірних команд та окремих спортсменів Київської області в офіційних всеукраїнських і міжнародних змаганнях [9, 48].

Зменшити на 60 відсотків кількість дітей, учнівської та студентської молоді, які віднесені за станом здоров’я до спеціальної медичної групи. Створити необхідні умови для фізкультурно-оздоровчої роботи серед населення, у тому числі серед осіб з уродженими та набутими вадами фізичного розвитку. Сприятиме зменшенню на 10 відсотків середньої кількості днів тимчасової непрацездатності через хвороби для населення області [18, 38].

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

Проведене дослідження за тематикою випускної кваліфікаційної роботи «Громадські організації та органи державної влади в сфері фізичної культури» дозволяє зробити наступні висновки:

1. Варто зазначити, що в Україні недооцінена роль громадського управління у сфері фізичної культури і спорту. Це перешкоджає використанню потенціалу громадських організацій та їхньої взаємодії з органами державної влади з питань утвердження розвитку цієї вкрай важливої сфери, не сприяє зміцненню фізичного здоров'я, соціального благополуччя, соціально-економічного та гуманітарного потенціалу нації.

2. Визначено межі фізкультурно-спортивної сфери як об'єкта публічно управління та окреслено її характерні ознаки, а саме:

а) метою фізичної культури і спорту є – формування, збереження та зміцнення здоров'я громадян, підвищення працездатності та збільшення тривалості активного життя, профілактики захворювань, сприяння досягненню фізичної і духовної досконалості людини, утвердження міжнародного спортивного авторитету України;

б) безпосередня орієнтація на світові та європейські стандарти розвитку фізичної культури;

3. Маючи тисячолітню історію, фізичне виховання та спортивна діяльність на Україні розвивалися нерівномірно й залежали від багатьох політичних, економічних і географічних чинників.

4. Управління сферою фізичної культури і спорту визначено як регламентовану законами та іншими правовими актами діяльність публічної адміністрації, а також інших суб'єктів, наділених делегованими владними повноваженнями, спрямовану на реалізацію спортивного законодавства, дотримання його норм учасниками фізкультурно-оздоровчої і спортивної діяльності та приведення сфери фізичного виховання і спорту до міжнародних стандартів.

5. Систему суб'єктів управління сферою фізичної культури і спорту складають суб'єкти: 1) загальної (Верховна Рада України, Президент України, Кабінет Міністрів України, центральні органи виконавчої влади, місцеві органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування); 2) галузевої (спеціальної) (для них управління у фізкультурно-спортивній галузі є основним або одним з основних напрямів їхньої діяльності, наприклад Міністерство молоді та спорту України); 3) міжгалузевої (функціональної) (наприклад, Комітет з фізичного виховання і спорту Міністерства освіти і науки України, спортивні установи Міністерства оборони України тощо); 4) спеціалізованої (самоврядної) (Національний олімпійський комітет України, Національний комітет спорту інвалідів України, Спортивний комітет України, спортивні федерації тощо) компетенції.

6. Головною проблемою функціонування громадських організацій у сфері фізичної культури і спортом в Україні є відсутність відповідної чіткої управлінської вертикалі, що створює серйозні проблеми для ефективного управління та реалізації пріоритетних завдань державної політики у цій сфері, зокрема, і на регіональному рівні.

7. У Київській області влада останніми роками займає доволі активу позицію щодо необхідності системних змін в управлінні сферою фізичної культури і спорту. Так, у Програмі розвитку галузі «Київщина спортивна 2022-2025» серед головних проблем у сфері фізичної культури і спорту фігурує, зокрема, відсутність єдиного розпорядника бюджетних коштів щодо видатків на фізичну культуру і спорт, те, що значна частина дитячо-юнацьких спортивних шкіл перебуває у підпорядкуванні департаменту освіти, фізкультурно-спортивних товариств, що мінімізує можливості структурних підрозділів з фізичної культури і спорту області реально впливати на кадрову політику, дотримання основних пріоритетів у галузі, координацію роботи щодо підготовки спортивного резерву тощо.

8. Функції та повноваження щодо розвитку фізичної культури і спорту, на жаль, досі залишаються розпорошеними між Міністерством молоді та спорту, Міністерством освіти і науки, громадськими організаціями та

добровільними спортивними товариствами, що, відповідно, негативно позначається на ефективності роботи територіальних органів виконавчої влади з питань фізичної культури і спорту, дотримання стратегічно важливих пріоритетів у цій сфері тощо. Але, можна не сумніватися, рано чи пізно системні зміни у системі фізичної культури і спорту в Україні відбудуться. У т.ч. враховуючи позитивний зарубіжний досвід системи розвитку фізичної культури і спорту на регіональному рівні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Базенко В. А. Розвиток фізичної культури та спорту на рівні територіальної громади в умовах децентралізації влади в Україні : дис. …канд. наук з держ. Упр. : 25.00.04. Одеса, 2010. 267 с.
2. Базенко В. А. Європейський досвід управління розвитком фізичної культури та спорту на місцевому рівні. Ефективність державного управління. 2017. Вип. 1. С. 156–166.
3. Бортніцький Т., Біттель Я., Метельський П. Самоуправління як шлях до благополуччя. Польський досвід децентралізації влади. 105 с.
4. Бріскін Ю.А. Спорт інвалідів / Ю.А. Бріскін. – К.: Олімпійська література, 2006. – 263 с.
5. Ван Цзыпу. Реформа физической культуры и спорта в Китае. Актуальные проблемы менеджмента и экономики физической культуры и спорта: сб. материалов конф. молодых ученых РГАФК и ИСМ 17 февраля 1998 года. Москва: ФОН, 1998. С. 54–60.
6. Гасюк І. Л. Інформаційно-ресурсне забезпечення галузі «Фізична культура і спорт»: сучасний стан і тенденції розвитку *Теорія і практика державного управління*. 2012 .Вип.3 (30). С.1-12.
7. Гордієнко О. І. Сучасний стан та перспективи розвитку фізичного виховання студентів ВНЗ. Молодий вчений.2018. N 4.2 (56.2). с. 37–40.
8. Департамент освіти і науки Київської обласної державної адміністрації. Офіційний сайт. URL: https://www.kyiv-oblosvita.gov.ua/index.php?option=com_content&view=category&layout=blog&id=27&Itemid=159.
9. Державна цільова програма розвитку фізичної культури і спорту на період до 2024 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 01 березня 2017 р. № 115 (зі змінами) URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1371-2020-%D0%BF#Text
10. Дудчак М.В. Спорт для всіх у світовому контексті /М.В. Дудчак. – К.: Олімпійська література, 2007. – 112 с.

11. Євсєєва О. О. Вдосконалення державного регулювання розвитку системи фізичної культури і спорту в регіоні. *БІЗНЕСІНФОРМ*. № 1. 2013. URL: file:///C:/Users/HP/Downloads/binf_2013_1_9%20.pdf. (дата звернення: 15.11.2022).

12. Ефективність державного управління / Ю. Бажал., О. Кілієвіч, Мертенс та ін.; За заг. ред. І. Розпутенка. К.: Вид-во «К.І.С.», 2002. 420 с.

13. Жданова О.М. Управління фізичною культурою: Навчальний посібник/ О.М. Жданова. – Львів, 1996. – 128 с.

14. Закон України від 01.07.2014 №1556-VII "Про вищу освіту" (із змінами і доповненнями) URL:https://tax.gov.ua/diyalnist-/zakonodavstvo-pro-diyalnis/zakoni-ukraini/65715.html

15. Звіт про діяльність Національного олімпійського комітету України і Виконкому НОК України за 2019-2022 роки. . URL: https://noc-ukr.org.

16. Згура С. О. Розвиток фізичної культури та спорту в територіальній громаді: обґрунтування управлінського аспекту. Науковий вісник Академії муніципального управління. Серія : Право. 2012. Вип. 2. С. 130–141.

17. Зуев В. Н., Попова И. М. Європейський підхід до управління в сфері спорту: цінності, норми та інтереси. *Вісник міжнародних організацій*. 2018. Т. 13. № 1. С. 51-65.

18. Звіт про роботу комітету з фізичного виховання та спорту міністерства освіти і науки україни за 2020 рік. URL: http://sportmon.org/wp-content/uploads/2020/02/zvit-komitetu-za-2020-rik-1.pdf

19. Історія відділення НОК України у Київській області. Офіційна сторінка Відділення Національного олімпійського комітету України у Київській області. URL: http://noc.org.ua/2021/02/19/istoriya-viddilennya-nok-ukrayini-u-kiyivskij-oblasti/ .

20. Історія фізичної культури: Навч. посібник / За ред. проф. С.М. Філя. Харків :"ОВС", 2003. 160 с.

21. Комітет з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України. URL:http://sportmon.org/misiya-funkcziyi-ta-strategiya/

22. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80 .

23. Концепція Загальнодержавної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на 2012 – 2016 роки [Електронний ресурс]. URL: http://dsmsu.gov.ua/index/ua/category/54/2012/1 .

24. Крушельницька Т. А., Матвеєва О. Ю. Публічне управління галуззю фізичної культури та спорту як альтернатива сталого розвитку економіки громад у контексті досвіду Великої Британії та США. 2020.№ 4 (27). С. 94–101.

25. Кууроченко І.П. Організація фізичної культури і спорту в об'єднаних територіальних громадах: навч.-метод. посіб. Київ: Паливода А. В., 2019. 176 с.

26. Кузьменко О. О. Сучасний стан державного управління фізичною культурою й спортом в Україні та Європі. *Держава та регіони*. Серія: Державне управління. 2011. № 3. С. 36-41. URL : http://archive.nbuv.gov.ua/Portal/soc_ gum/Dtr_du/2011_3/files/DU311_07.pdf. (дата звернення: 16.11.2022).

27. Мальона С. Б. Організаційно-правові основи фізичної культури: курс лекцій. Івано-Франківськ, 2008. 345 с.

28. Москаленко С.О. Проблеми участі громадських організацій у формуванні соціальної політики на місцевому рівні. Державне управління: теорія та практика. 2007. № 2. URL: http://academy.gov.ua/ej/ej6/index.htm

29. Міжнародна хартія фізичного виховання, фізичної активності і спорту. URL: http://unesdoc.unesco.org/images/0023/002354/235409r.pdf .

30. План заходів з реалізації у 2021-2023 роках Стратегії розвитку Київської області на 2021-2027 роки: рішення Київської обласної ради від 22.06.2020 № 858-35-VII (зі змінами від 24.12.2020 № 048-01-VIII). URL: https://koda.gov.ua/kiivshhina/rozvytok-regionu/strategiya-rozvytku/.

31. Приходько, В. (2020). Розвиток спорту в умовах об'єднаних територіальних громад: монографія. Дніпро: Інновація. ISBN 978-966-8676-47-9

32. Про громадські об'єднання: Закон України від 12.06.2022 № 4572-VI. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text

33. Про фізичну культуру і спорт: Закон України від 27.10.2022 №

3808-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/3808-12#Text .

34. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21.05.1997 № 280/97-ВР. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/280/97-%D0%B2%D1%80.

35. Програма розвитку Олімпійського руху в Україні на період 2019-2022 років. URL: file:///C:/Users/HP/Downloads/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D0%BC%D0%B0%20%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83%20%D0%9E%D0%BB%D1%96%D0%BC%D0%BF%D1%96%D0%B9%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE%20%D1%80%D1%83%D1%85%D1%83%20%D0%B2%20%D0%A3%D0%BA%D1%80%D0%B0%D1%97%D0%BD%D1%96.pdf .

36. Офіційний сайт Міністрества освіти і науки України. URL: https://mon.gov.ua/ua

37. Офіційний сайт – Відділення Національного олімпійського комітету України в Київській області. URL: https:// http://noc.org.ua

38. Положення про організацію фізичного виховання і масового спорту у вищих навчальних закладах. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0249-06#Text

39. Попрошаєв О.В., Білик О.А., Островський М.В. Фізичне виховання в контексті інтеграції в загальноєвропейський освітній простір. Спортивна наука України. 2015. № 2. С. 36–43.

40. Програма розвитку ООН: індекс людського розвитку в країнах світу в 2014 році. URL : https://gtmarket.ru/news/2014/07/24/6843.

41. Пояснювальна записка до Державної цільової соціальної програми розвитку фізичної культури і спорту на період до 2024 року/ URL:https://mms.gov.ua/storage/app/sites/16/Fizychna_kultura/zapiska-do-programi.pdf

42. РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо стратегічного розвитку фізичного виховання та спортивної підготовки учнівської молоді на період до 2025 року. URL: https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-rekomendacij-shodo-

strategichnogo-rozvitku-fizichnogo-vihovannya-ta-sportivnoyi-pidgotovki-sered-uchnivskoyi-molodi-na-period-do-2025-roku.

43. Стратегії розвитку фізичної культури і спорту на період до 2028 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 04 листопада 2020 року. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1089-2020-%D0%BF#Text

44. СТРАТЕГІЯ розвитку спортивних споруд Комітету з фізичного виховання та спорту Міністерства освіти і науки України до 2025 року URL:https://mon.gov.ua/storage/app/media/gromadske-obgovorennya/2019/07/11/strategiia_rozvytku_sportyvnyh_sporyd_KFVS.pdf

45. Соколов А. С. Роль і участь місцевих органів влади Германії і Франції в розвитку фізичного виховання і спорту. *Теорія і практика фізичної культури*. 1999. № 4. С. 45-49.

46. Спортивна Хартія Європи. URL : http://lib.sportedu.ru/GetText.idc?cTxtID=1542 (дата звернення: 27.11.2022)

47. Стратегія у сфері фізичної активності для Європейського регіону ВОЗ. 2016-2025 (Вільнюс, 2015). URL: http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0003/312762/Physical-activity-strategy-2016-2025-ru.pdf.

48. Стратегія розвитку Київської області на 2021-2027 роки: Рішення Київської обласної ради від 19.12.2019 № 789-32-VII (зі змінами від 15.10.2020 № 930-36-VII). URL: https://koda.gov.ua/kiivshhina/rozvytok-regionu/strategiya-rozvytku/.

49. Фізична активність і здоровя в Європі: аргументи на користь дій: під. ред. Nick Cavill, Sonja Kahlmeier и Francesca Racioppi. 2006. URL : https://www.euro.who.int/ru/health-topics/disease-prevention/physical-activity/publications/2006/physical-activity-and-health-in-europe-evidence-for-action.

50. Формування дієвої системи державного управління розвитку фізичної культури і спорту: регіональний аспект. *Публічне управління і адміністрування в Україні.* Вип.14. 2019. URL: http://pag-journal.iei.od.ua/archives/2019/14-2019/9.pdf (дата звернення: 10.10.2022).

51. Шевчук І.В. Організаційний механізм державного управління фізичною культурою і спортом на регіональному рівні. *Інвестиції:* практика та досвід. 2014. № 14. С. 136-142.

52. Шевчук О.Р. Механізми державного регулювання фізичної культури і спорту в Україні: дис.. канд..н.з держ.упр.: 25.00.02. Харків, 2019. 202 с.

53. Ярова Н.Г. Організаційно-правове регулювання в галузі спорту України: дис. … кандидата юрид. наук : 12.00.07 / Ярова Наталія Геннадіївна.

Ірпінь, 2009. – 183 с.

54. Bieniak Monika, Chałdaś-Majdańska Justyna, Rząca Marcin Stanisław, Kocka Katarzyna. The influence of the regulation of the Minister of health on food product groups designated for sale in educational establishments on the health behaviours of students. Journal of education, health and sport. Vol. 7. № 6 (2017). P. 419–430. 197

55. Hribovska I. Danylevych M., Ivanochko V., Shchur L. Organizational conditions of healthy lifestyle promotion for arts students // Journal of Physical Education and Sport. Pitesti, 2015. Vol. 15 (3), art. 34. P. 218–224. 205

56. Griban, G., Kobernyk, O., Terentieva, N., Shkola, O., Dikhtiarenko, Z., Mychka, I., Yeromenko, E., Savchenko, L., Lytvynenko, A., & Prontenko, K. Formation of Health and Fitness Competencies of Students in the Process of Physical Education. Sport Mont. 2020, 18(3), 73-78, doi: 10.26773/smj.201008

57. Jaworek M., Karaszewski W., Kuczmarska M., Kuzel M. Investment expenditure on sport infrastructure in Poland: diagnosis, general trends, and possible prospects. Journal of Physical Education and Sport. 2020. № 2. P. 1106–1114. https://DOI:10.7752/jpes.2020.s2154.